

Nihánj me 'o yanj cartá qui'yaj sí cu'naj Pabló ca'néé so' rihaan nij yuvii noco' man Diose yanj chuman' cu'naj Corinto a

1 'Unj ro', me sí cu'naj Pabló, ne me rá Diose cataj xna'anj 'unj rihaan yuvii che'é Jesucristó, ne che'é dan cune' Jesucristó mán 'unj guún 'unj apóstol nata' se-nana so' rihaan yuvii a. Ne vaa tinúú ní' sí cu'naj Sóstenes, ne ne so' gaj nihánj, ²ne 'yaj núj yanj nihánj ca'nej núj rihaan nij soj sij amán rá ni'yaj man Diose yanj chuman' Corinto sij naqui'yaj guee nimán che'é Jesucristó a. Dan me se canacúún Diose man soj guun soj sí naqui'yaj guee nimán, ne veé ca'nej yanj nihánj cachee rihaan cunudanj yo'ó nij sí yanj me rej ma'an sí táa tu'va se-chuvii Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' a. Dan me se sí 'nij ra'a man nij so' ne sí 'nij ra'a man ma'an ya ní' me ya so' a. ³Me rá núj qui'yaj Rej ní' Diose qui'yaj Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' qui'yaj ndo'o se luj che'é soj, ne me rá núj gaa xej nimán soj, qui'yaj roj so' adonj.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa nago' sí cu'naj Pabló graciá rihaan Diose che'é nij sí cuchumán rá ni'yaj man Jesucristó yanj chuman' cu'naj Corinto a

⁴Niganj nagó' 'unj graciá rihaan Diose che'é nij soj che'é se luj qui'yaj Diose che'é soj che'é se noco' soj man Jesucristó adonj. ⁵'O se che'é Jesucristó ro', cavii sa' uxrá soj, qui'yaj Diose á. Dan me se uxrá xcaj soj cuentá, ne uxrá nari' soj nana sa', qui'yaj Diose, ⁶ne danj qui'yaj soj che'é se sa' uxrá nari' soj se-nana Jesucristó nana tucu'yón 'unj man soj a. ⁷Ne a 'o se sa' rque Nimán Diose rihaan ní' ne achiin man soj a ma'. 'O se aj vaa nu' yo' rihaan soj, ne na'vij ndo'o soj ca'na' uún Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' rihaan chumii nihánj nanj adonj. ⁸Ne so' me sí racuúj ndo'o man soj, ne guun nucuaj soj canoco' raan soj man so' ndaa güii ca'ne' so' cacun' che'é yuvii, ne se tumé soj cacun', qui'yaj so' a ma'. ⁹Vaa che'é gaa

nucuj rá ní' man Diose, ne Diose me síí canacúun man soj guun tuvii' soj ga ta'níí so' Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' adonj.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa nij qui'yaj nij síí cuchumán rá ni'yaj man Jesucristó yanj chuman' Corinto, naqui'yaj nij so' que'ee x'ne' man nij so' a

¹⁰Dan me se cunō soj ca'mij, tinuj, nocoj. Ne che'é se-chuvii ya Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' ro', me achíín ni'yáj yaj rihaan nij soj se vaa yo'ō cuyaan gaa rá taran' soj dō', yo'ō cuyaan ca'mii soj dō', yo'ō rcua'aan gaa soj dō', raj chuguanj. ¹¹Dan me se cataj xna'anj nij tuvii' síí cu'naj Cloé rihanj se vaa unu' soj ga tinúú soj ne uun vij ndo'o soj, nanj tinuj, nocoj. ¹²Dan me se ta'aj nij soj taj: "Uñj me síí noco' se-nana síí cu'naj Pabló a". Yo'ó ta'aj nij soj taj: "Uñj me síí noco' se-nana síí cu'naj Apolos a". Yo'ó ta'aj nij soj taj: "Uñj me síí noco' se-nana síí cu'naj Pedró a". Yo'ó ta'aj nij soj taj: "Uñj me síí noco' se-nana Jesucristó a". Dan me se danj vaa 'o 'o ta'aj soj a. ¹³Ne me che'é 'yaj soj danj ga. 'O se nuvi' que'ee Jesucristó vaa ma'. Taj che'é gaa que'ee x'ne' soj ma'. Cavi' ma'án 'unj rihaan rcutzē che'é soj na'. Cata' ne soj che'é ma'án 'unj na'. Taj ma'. Che'é dan, me che'é taj ta'aj soj se vaa sij noco' manj me ta'aj soj ga.

¹⁴⁻¹⁵Dan me se ne cuta' ne 'unj man soj ma'. Maan se orún' síí cu'naj Crispo dō', síí cu'naj Gayo dō', cata' ne qui'yáj, ne che'é dan

se ca'vee cataj soj se vaa che'ej cata' ne soj ma'. Danj gaa, ne guun niha' raj á. 'O se cata' ne soj che'é Jesucristó, cataj soj, ne ca'mii ya soj á. ¹⁶Cuta' ne uún 'unj man nij tucua síí cu'naj Estéfanos, tzaj ne ne nuú sa' raj sese cuta' ne 'unj man yo'ó ta'aj yuvii a ma'. ¹⁷'O se nuvi' suun cuta' ne yuvii ataj ma'. 'O se ca'née xā' Jesucristó manj nataj se-nana Diose nana sa' rihaan yuvii, tzaj ne na'vej rá so' cavii raá 'unj nana cuu nachran' ca'mii 'unj ma'. Maan se nana nica inanj ca'mii 'unj, gaa ne ca'vee xcaj yuvii cuentá se vaa nuveé nana avii raā yuvii me nana yo', maan ne se-nana Jesucristó ya me yo' adonj. Dan me se ya xcaj nij yuvii cuentá se vaa ya cavi' Jesucristó rihaan rcutzē che'é nij so', ne ca'vee cuchuman rá nij yuvii cunō nij yuvii nana nica ca'mii 'unj adonj.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa che'é se ca'née Diose man Jesucristó rihaan chumii nihánj, che'é dan ne'en ní' se vaa avii ndo'o raā Diose a

¹⁸Dan me se vaa yuvii cacaa nu' cavii nu' ca'anj, ne nata' nii nana se vaa cavi' Jesucristó rihaan rcutzē uno nij yuvii yo', tzaj ne taj se 'yá' cuchuman rá nij yuvii ma'. Nana snúú rma'an me nana yo' rihaan nij so' nanj adonj. Tzaj ne ino vaa rá ní' sij cavii sa', ne ne'en ní' se vaa che'é nana yo' ro', guun nucuj Diose tinanii Diose man ní' rihaan sayuun adonj. ¹⁹Ne danj Diose taj: "Nij síí avii ndo'o raā ro', guun nij so' síí ni'yōn, qui'yáj, ne se guun nucuj nij so' xcaj nij so'

cuentá che'é nana sa', qui'yáj ma'",
 taj nana no rihaan danj Diose á.
²⁰Ne daj ran' nu' nij sí avii ndo'o
 raá man rihaan chumii nihánj
 cuano, rá soj ga. Yaj nihánj me se
 nana snúú rma'an avii raá nij so',
 qui'yaj Diose nanj adonj. ²¹'O se nij
 sí man rihaan chumii nihánj ro', ne
 cavii raá nij so' daj vaa Diose ma'.
 Tzaj ne sí cuu raá me Diose, ne
 ma'an Diose caráán chrej rihaan
 nij so', gaa ne se gaa nanj xcaj nij
 so' cuentá che'é so' adonj. 'O se me
 rá Diose cunó nij yuvii nana a'mii
 natáj núj, ne sese cunó nij yuvii, ne
 tinanii Diose man nij yuvii rihaan
 sayuun, ne dan me se nda' se nana
 snúú rma'an me nana a'mii núj,
 rá ta'aj nij yuvii ro', tzaj ne orún'
 nana yo' me nana tinanii man yuvii
 rihaan sayuun nanj adonj.

²²Ne xa' nij yuvii israelitá, tzaj ne
 me uxrá rá nij so' qui'yaj Diose
 suun sa' nocoo quene'en nij so',
 ne xa' nij yuvii yaníj, tzaj ne me
 rá nij so' cunó nij so' nana cuu á.
²³Tzaj ne a'mii natáj núj nana se
 vaa cavi' Jesucristó rihaan rcutze
 che'é yuvii, ne na'aj nij yuvii
 israelitá cunó nij so' nana yo', ne
 nij yuvii yaníj taj se vaa nana snúú
 rma'an me nana yo' uún adonj.
²⁴Tzaj ne aj canacúún Diose man
 ta'aj nij yuvii israelitá do', man
 ta'aj nij yuvii yaníj do', se vaa
 canoco' nij so' man so', ne gaa uno
 nij so' nana a'mii natáj núj, ne uun
 ya rá nij so' se vaa sí ca'néé Diose
 tinanii man yuvii rihaan sayuun
 me Jesucristó, ne xcaj nij so' cuentá
 se vaa ya nucuaj ndo'o Diose ne
 ya avii ndo'o raá Diose, che'é se
 ca'néé Diose man Jesucristó rihaan

chumii nihánj adonj. ²⁵Dan me
 se nda' se nana snúú rma'an me
 nana rqué Diose, rá ta'aj nij yuvii,
 tzaj ne nuveé nana snúú rma'an
 me nana yo' ma'. 'O se avii doj
 raá Diose rihaan nij yuvii nanj ei.
 Ne nda' se ninaj ndo'o Diose,
 rá ta'aj nij yuvii, tzaj ne ne
 ninaj Diose ma'. 'O se Diose ro', me
 sí nucuaj ndo'o doj rihaan nij yuvii
 nucuaj ndo'o adonj.

**Nana nihánj taj xna'anj se vaa
 che'é se sí ni'yon me ní', che'é
 dan ne'en ní' se vaa inanj che'é
 Jesucristó me cavii sa' ní' a**

²⁶Dan me se xcaj nij soj cuentá
 daj qui'yaj Diose gaa canacúún
 Diose man ma'an soj, tinuj, nocoj.
 Doj vaa nij sí avii ndo'o raá 'nij
 sca'núj soj á. Doj vaa nij sí nucuaj
 'nij sca'núj soj á. Doj vaa nij sí
 xna'anj 'nij sca'núj soj á. Nuveé
 yuvii sa' doj rihaan yo'ó yuvii me
 ma'an soj ma'. ²⁷Maan se inanj
 sí ni'yon narii Diose, ne dan me
 se nacaj Diose man nij sí ni'yon,
 che'é rej me rá Diose guun na'aj
 nij sí avii ndo'o raá nanj á. Ne
 sí uún narii Diose, ne dan me se
 nacaj Diose man nij so', che'é rej
 me rá Diose guun na'aj nij sí vaa
 suun nanj adonj. ²⁸Ne taj yu'vee
 nó nij sí narii Diose man ma', taj
 nij yuvii man rihaan chumii nihánj,
 tzaj ne nacaj Diose man nij so',
 ne qui'yaj canaán nij so' rihaan
 nij sí guun chij doj man rihaan
 chumii nihánj adonj. ²⁹Dan me
 se asa' quisíj, gaa ne a 'ó yuvii se
 quisíj rá ca'mii sa' che'é ma'an
 rihaan Diose se vaa sij sa' uxrá
 me ma'an a. ³⁰Dan me se Diose

me sí 'yaj 'nij ra'a Jesucristó man soj, ne che'é orún' Jesucristó avii raá ní', qui'yaj Diose á. Che'é orún' Jesucristó cunuu sa' nimán ní' rihaan Diose á. Che'é Jesucristó me ní' sí sa' rihaan Diose, qui'yaj Diose á. Che'é Jesucristó quinanii ní' rihaan sayuun, qui'yaj Diose á. ³¹Che'é dan no xcúun ní' qui'yaj ní' ndaa vaa taj danj Diose á. Dan me se taj danj Diose: “Se ca'mii sa' ní' che'é ma'an ní' ma'. Inanjan che'é ma'an Diose guun rá ní' ca'mij sa' ní' á”.

Danj taj danj Diose adonj.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa ne ca'mij Pabló nana nachran' rihaan nij sí man Corinto ma'. Maan se inanjan cataj xna'anj so' se vaa cavi' Jesucristó rihaan rcutzé che'é ní' a

2 Ne'en nij soj se vaa gaa cuchí' 'unj chiháan soj, ne natá' 'unj se-nana Diose rihaan soj, ne ne guun rá 'unj ca'mij 'unj nana nachran' ndo'o rihaan soj, man tinuj, man nocoj. 'O se ne guun rá 'unj cataj soj se vaa avii ndo'o raá 'unj ma'. ²Tananjan yo'o guun rá 'unj cataj xna'anj 'unj che'é orún' Jesucristó se vaa cavi' so' rihaan rcutzé che'é soj a. ³Dan me se gaa cuchí' 'unj rihaan soj, ne guun na'aj 'unj ca'mij 'unj, ne cuchu'vi' nimanj, ne quirí'fj ndo'o manjanj á. ⁴Ne xa' nana natá' 'unj rihaan nij soj, tzaj ne nuveé nana cavii raá yuvij me nana yo' ma'. Tzaj ne cuno nij soj nana, ne guun ya rá soj se vaa Nimán Diose rqué nana yo' manj, ne guun ya rá soj se vaa ma'an Diose rqué se nucuaj manj ca'mij nana yo' rihaan soj adonj. ⁵Che'é

dan nuveé che'e se cavii ndo'o raá 'unj me cuchumán rá soj cuno soj nana yo' ma'. Tananjan che'é se vaa rqué Diose se nucuaj man ní' me cuchumán rá soj adonj.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa ino uxrá vaa nana avii raá nij sí man rihaan chumij nihánj ga se-nana Diose nana sa' a

⁶Dan me se nana cuu a'mii núj rihaan nij yuvij vaa chij rá, tzaj ne nuveé nana avii raá yuvij man rihaan chumij nihánj cuano me nana a'mii núj ma'. Ne a'mii núj nana avii raá nij sí uun chij rihaan chumij nihánj ma'. 'O se ne'en núj se vaa nichrun' ca'nee Diose suun uun chij ata nij so' nanjan adonj. ⁷Tzaj ne a'mii núj se-nana Diose nana cuu adonj. Dan me se gaa ataa qui'yaj Diose chumij, ne yo'o guun rá Diose se vaa cuno yuvij nana cuu yo', ne cavii sa' yuvij, ne ve'é ndo'o gaa yuvij, tzaj ne nij sí man gaa naá ro', ne quene'en nij so' nana yo' ma'. Ndaa yaj me tihaan naca Diose nana yo' rihaan yuvij nanjan adonj. ⁸Ne quene'en nij sí uun chij man rihaan chumij nihánj se-nana Diose nana cuu ma'. Dan me se Jesucristó me sí guun chij ndo'o rej xta', ne sese quene'en nij sí uun chij man rihaan chumij nihánj se-nana Diose, ne ne cachron nij so' man Jesucristó rihaan rcutzé asuun saj ma'.

⁹Tzaj ne danj Diose taj se vaa a 'ó yuvij ne guun nucuaj xcaj cuentá che'é se vaa qui'yaj Diose che'é ní' sjj aráj cochroj rihaan Diose a. Danj taj danj Diose á. ¹⁰Tzaj ne tihaan Nimán Diose man núj che'é

nij rasuun qui'yaj Diose che'é ní' sij aráj cochroj rihaan Diose, ne dan me se tihaan Nimán Diose rasuun yo' man núj, qui'yaj ma'an Diose á. Dan me se nuchruj raá Nimán Diose cunudanj rasuun, ne sa' uxrá nuchruj raá Nimán Diose daj vaa ma'an Diose adonj.

¹¹'O se a 'ó yuvii ne ne'en daj vaa rasuun 'nij yuve nimán yo'ó yuvii ma'. 'O se orún' nimán yuvii ne'en daj vaa nimán ma'an yuvii nanj adonj. Ne danj vaa Diose uún a. A 'ó ní' se ca'vee xcaj cuentá daj vaa Diose ma'. Maan se orún' Nimán Diose me sí' ne'en daj vaa Diose nanj adonj. ¹²Ne ino uxrá vaa nimán núj ga nimán nij yuvii man rihaan chumii nihánj, ne xa' núj, tzaj ne nuu Nimán Diose nimán núj, ne che'é dan me xcaj núj cuentá daj vaa nij se sa' rqué Diose rihaan ní' adonj. ¹³Dan me se gaa nata' núj rihaan yuvii che'é nij se sa' rqué Diose rihaan ní', ne ne a'mii núj nana avii raá yuvii ma'. Maan se a'mii núj nana tucu'yón Nimán Diose man núj, ne tucu'yón núj nana yo' rihaan yuvii nuu Nimán Diose nimán adonj.

¹⁴'O se na'vej rá yuvii man rihaan chumii nihánj cunō nij so' nana a'mii Nimán Diose ma'. 'O se snúú rma'an nana a'mii Nimán Diose, rá nij so', ne ne racu'j Nimán Diose man nij so' naqui'yaj cuu nij so' nana yo' a man adonj. Che'é dan taj se 'yá' cunō nij so' ma'. ¹⁵Xa' sí' racu'j Nimán Diose man, tzaj ne ne'en so' naqui'yaj cuu so' cunudanj rasuun, tzaj ne se ca'vee naqui'yaj cuu yo'ó yuvii man so' ma'. Se guun nucuaj nij yuvii xcaj nij yuvii

cuentá daj vaa rá so' ma'. ¹⁶Dan me se danj Diose taj: “A 'ó yuvii ne ne'en daj vaa rá sí' 'nij ra'a man ní' ma'. Se guun nucuaj yuvii nago' yuvii chrej man sí' 'nij ra'a man ní' ma'”. Danj taj danj Diose á. Ne ase vaa rá Jesucristó ro', danj vaa rá ma'an núj, ne che'é dan se guun nucuaj yuvii naqui'yaj cuu yuvii man núj a man adonj.

Nana nihánj taj xna'anj che'é suun qui'yaj suun Pabló rihaan Diose se vaa tucu'yón so' se-nana Diose rihaan nij sí' man Corinto a

3 Dan me se ase vaa yuvii tihaj guun che'e canoco' man Jesucristó ro', danj vaa nij soj gaa cuchí' 'unj rihaan soj, tinuj, nocoj. 'O se vaa ni'yón doj rá soj, ne ataa doj nari' soj cunō soj rihaan Nimán Diose, ne qui'yaj ndo'o soj se vaa me rá nee man soj qui'yaj soj, ne che'é dan ne ca'vee ca'mij nana chij rihaan soj a ma'. ²Ne guun nucuaj soj cunō soj nana chij a'mii Nimán Diose a ma'. Maan se inanj nana tucu'yón nii man xnii ca'mii 'unj rihaan soj, ne veé danj vaa soj ndaa se cuano nihánj, ne ne guun nucuaj soj cunō soj nana chij a man adonj. ³Dan me se 'yaj ndo'o soj se vaa me rá inanj nee man soj qui'yaj soj, ne dan me se uun xcqj ruvaa ndo'o rá soj ni'yaj soj tinúú soj, ne che'é dan unu' soj ga tinúú soj, ne che'é dan me ne'en núj se vaa ne uno soj a'mii Nimán Diose a man chuguanj. Maan se ase vaa naj guun yuvii man rihaan chumii nihánj ro', danj vaa soj adonj.

⁴Dan me se taj yo'o tuvi' soj: “Sij noco' man sí' cu'naj Pabló mej á”.

Ne yo'ó so' ro', taj: "Sij noco' man sí cu'naj Apolos mej á". Danj a'mii 'o 'o ta'aj soj, ne che'é dan ase vaa naj guun yuvii man rihaan chumii nihánj vaa soj, rá 'unj nanj á. ⁵Daj sij me sí cu'naj Apolos, ne daj sij mej, rá soj ga. Maan se sí 'yaj suun uun rihaan sí 'nij ra'a man ní' me núj, ne ino vaa suun ata 'o 'o núj, qui'yaj so', ne che'é suun qui'yaj suun núj ro', che'é dan amán rá soj ni'yaj soj man sí 'nij ra'a man ní' a. ⁶Dan me se asino yaan cataj xna'anj 'unj se-nana Diose rihaan soj, gaa ne cuchi' sí cu'naj Apolos uún rihaan soj, gaa ne sa' doj tucu'yón so' nu' se-nana Diose rihaan soj, tzaj ne ma'an Diose me sí qui'yaj canoco' sa' nimán soj man so', ⁷ne che'é dan taj che'é canoco' soj manj do', man sí cu'naj Apolos do' ma'. Maan se no xcúún soj canoco' soj man orún' Diose adonj. ⁸Ne 'o cuyaan vaa 'unj ga sí cu'naj Apolos, ne vaa güii naru'vee Diose rihaan núj che'é suun 'yaj suun núj, ⁹ne dan me se 'yaj suun núj che'é Diose, ne ca'ne' Diose suun rihaan núj tucu'yón núj se-nana Diose rihaan soj nanj adonj.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa no xcúún 'o 'o sí me rá tucu'yón se-nana Diose tumé so' man ma'an so', gaa ne sa' tucu'yón so' a

¹⁰Dan me se ase vaa sí ve'é uchruj ta'nga' chihón cayáan ve' ro', vaa 'unj, ne ve'é cuchruj 'unj tucuáán canoco' soj, che'é yan ca'ne' Diose suun yo' rihanj, ne cuano ro', tucu'yón yo'ó so' nana rihaan soj a. Dan me se no xcúún 'o 'o sí tucu'yón nana rihaan soj

tumé so' man ma'an so', ne sa' gaa nana tucu'yón so' rihaan soj á. ¹¹Se guun cuchruj nii yo'ó tucuáán rihaan soj ma'. 'O se se-tucuanj Jesucristó me tucuáán cuchruj 'unj rihaan soj, ne ne nó xcúún nii cuchruj nii yo'ó tucuáán rihaan soj man adonj. ¹²Ne ve'é ndo'o tucu'yón ta'aj nij yuvii se-tucuanj Jesucristó rihaan soj, ne nana nij doj tucu'yón yo'ó ta'aj nij yuvii rihaan soj, ¹³tzaj ne vaa güii quene'en ní' daj vaa nana tucu'yón 'o 'o so' rihaan soj, ne dan me se ca'na' uún Jesucristó rihaan chumii nihánj, ne xa' suun qui'yaj suun 'o 'o núj sij tucu'yón se-nana Diose, tzaj ne cachén suun yo' rque ya'an, qui'yaj Jesucristó, ne quene'en núj daj vaa nana tucu'yón 'o 'o núj nanj adonj.

¹⁴Dan me se sese se cacaa nana tucu'yón yo'o so', ne quene'en ní' se vaa ve'é tucu'yón so' se-nana Diose, ne naru'vee Diose rihaan so', ¹⁵tzaj ne sese cacaa nu' nana tucu'yón so', ne quene'en ní' se vaa taj yu'vee nó nana tucu'yón so' rihaan yuvii, ne a 'ó xco' se naru'vee Diose rihaan so' nu' che'é suun qui'yaj suun so' a ma'. Dan me se quinanii ma'an so' rihaan sayuun, tzaj ne nana tucu'yón so' cacaa, ne orún' so' quinanii rihaan sayuun nanj adonj. ¹⁶⁻¹⁷Ne ne'en soj se vaa sese tiri' yo'o so' man ve' na'víj yuvii rihaan Diose ro', ne tiri' Diose man so' uún, ne ase vaa ve' na'víj yuvii rihaan Diose ro', ta'nga' danj vaa ma'an soj rihaan Diose, ne yanj Nimán Diose ga soj, ne che'é dan ne nó xcúún yuvii tucunu' yuvii man soj ma'. 'O se sese cunu' soj ga

tinúú soj, ne quiri' soj, ne tirij' Diose man sí qui'yaj danj man soj, ne cacaa so' adonj.

¹⁸Sese vaa yo' o tuvi' soj avii ndo' o raā nana cūu hij nana uno yuvij man rihaan chumij nihánj cuano, ne dan me se ca'ne' rá so' ga rej a'mii danj nanj ei. Se guun tihā' yu'unj so' man ma'an so' ma'. Maan se xcaj so' cuentá ne naqui'yaj so' sí snúú rma'an man so', gaa ne ca'vee quisij so' guun so' sí avii ndo' o raā doj chuguanj. Dan me se tananj a nari' so' nana ya, ne yá nu' cavij sa' so' doj nanj adonj. ¹⁹Nana avii raā yuvij man rihaan chumij nihánj cuano ro', daj chihāā mīj taj se uun nana yo' rihaan Diose ma'. 'O se danj Diose taj se vaa yuvij avii raā ro', me rá nij so' tihā' yu'unj nij so' tuvi' nij so', tzaj ne nicaj Diose nana avii raā nij so', ne tihā' yu'unj Diose man ma'an nij so' nanj adonj. Danj taj danj Diose ei. ²⁰Ne taj uún danj Diose se vaa ne'en Diose se vaa taj yu'vee nó nana avii raā yuvij man rihaan chumij nihánj a ma'. Danj taj danj Diose a.

²¹Che'é dan ne nó xcúún ní' ca'mii xta' ní' che'é nana avii raā yo' o yuvij ma'. Se guun cataj ní' se vaa sa' doj avii raā yo' o so', ne yo' o so' nij 'yaj, cataj ní' ma'. Tzaj ne xcaj ní' cuentá daj a'mii 'o' 'o' nij so' á. 'O se nana a'mii yuvij do', nu' rasuun man rihaan chumij nihánj do', ca'vee cavij sa' doj ma'an soj qui'yaj me ma'an rasuun yo', ne vaa se uun nana a'mii nij snó' o do', rasuun man rihaan chumij nihánj do', rihaan soj ei. ²²Dan me se nana a'mij do', nana a'mii sí cu'naj Apolos do', nana a'mii

sí cu'naj Pedró do', vaa se uun nana yo' rihaan soj, ne rasuun man rihaan chumij nihánj ro', vaa se uun yo' rihaan soj á. Ne sese vaa i'na' soj, ne cavij sa' soj, che'é se vaa i'na' soj a. Sese cavij' soj, ne ca'vee cavij sa' soj uún a. Ne sese ran' soj cuano nihánj do', sese quiran' soj rej rihaan ní' do', ne nu' nij rasuun yo' me vaa se uun rihaan soj á. ²³'O se sí noco' man Jesucristó me soj, ne ta'nij Diose me Jesucristó uún a.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa sí 'nij ra'a man ní' me sí naqui'yaj cūu man ní' vaa güii a

4 Dan me se me rá núj xcaj cunudanj yuvij cuentá se vaa sij 'yaj suun rihaan Jesucristó me núj, ne no xcúún núj nata' núj nana me rá Diose tihāā naca Diose man yuvij nanj á. ²Dan me se no xcúún núj qui'yaj suun núj nu' suun ca'ne' Diose rihaan núj, ne se ca'vee ca'ne' rá núj ga suun yo' a ma'. ³Tzaj ne ca'vee se naqui'yaj cūu soj manj do', ca'vee se naj guun cuese naqui'yaj cūu che'ej do', tzaj ne taj se 'yaj ma'. 'O se a ma'an 'unj ne naqui'yaj cūu 'unj daj 'yá ma'. ⁴A 'o cacun' ne tumé 'unj cuano, rá 'unj, tzaj ne dan me se ne ne'en 'unj daj vaa man ma'anj ma'. 'O se orún' sí 'nij ra'a man ní' me sí no xcúún naqui'yaj cūu che'ej nanj adonj. ⁵Che'é dan se guun naqui'yaj cūu soj cacun' che'é yuvij ma'. Maan se na'vij soj ca'na' uún sí 'nij ra'a man ní' rihaan chumij nihánj ei. Cuano nihánj me se ne ne'en sa' ní' daj vaa 'yaj 'o' 'o' yuvij, tzaj ne asa' ca'na' sí 'nij ra'a man ní', ne tihāā

so' rihaan ní' daj vaa 'yaj 'o 'o yuvii man rihaan chumií nihánj, ne sese sa' qui'yaj yo'o so', ne ma'an Diose cataj se vaa sa' qui'yaj so' adonj.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa ne noco' sa' nij síí man Corinto nana tucu'yón Pabló man nij so' a

⁶Dan me se aj cataj xna'anj 'unj rihaan soj se vaa ma'an Jesucristó naqui'yaj cuu che'é núj ga síí cu'naj Apolos, ne me raj quene'en soj man núj, ne xcaj soj cuentá se vaa no xcuún soj cunō soj nana aj cataj xna'anj Diose rihaan ní' nana no rihaan yanj á. Dan me se se cataj soj se vaa sa' doj vaa yo'o tuvi' núj rihaan yo'ó tuvi' núj ma'. ⁷Sa' doj vaa so' rihaan yo'ó yuvií, rá so' na'. Me síí cataj rihaan so' se vaa sa' doj vaa so' ga, man tinuj, man nocoj. Si'yáá so' ro', me se me síí rqué yo' rihaan so' ga. Ma'an so' qui'yaj na'. Ase Diose qui'yaj xa'. Sese rqué Diose nu' si'yáá so' rihaan so', ne taj che'é ca'mii xta' so' a doj ma'. ⁸Ne xa' soj, tzaj ne a 'ó rasuun ne achiin man soj, rá soj, ne ru'vee me soj, rá soj, ne rii ta'nga' ndo'o soj, rá soj a. Ne xa' núj, tzaj ne a doj ne rii ta'nga' núj, rá soj a. Sese ya rii ta'nga' soj, ne guun niha' uxrá raj, ne ndaa a núj quirii ta'nga' ga soj ei.

⁹Ne xa' núj apóstol cune' Jesucristó man nata' se-nana so' rihaan cunudanj nij yuvií man rihaan chumií nihánj, tzaj ne ase vaa síí naj rma'an ro', danj vaa núj rihaan chumií nihánj, ne sij daj doj cavi' me núj, qui'yaj Diose, raj a. Che'é dan ni'yaj ndo'o nij síí man rihaan chumií nihánj ni'yaj ma'an nij se-mozó Diose ni'yaj ndo'o man

núj, che'é se vaa síí yanj rma'an me núj a. ¹⁰Dan me se ase vaa síí ni'yon vaa núj rihaan chumií nihánj, che'é Jesucristó, tzaj ne síí cuu raá me soj che'é Jesucristó, rá soj a. Ne síí nucuaj ndo'o me soj, rá soj, tzaj ne núj me se síí inaj me núj a. Ne ve'é ndo'o aráj cochroj yuvií rihaan soj, tzaj ne xa' ma'an núj, tzaj ne tananj a nachri' yuvií ni'yaj yuvií man núj a.

¹¹Nu' ca'na' me se achiin se chá rihaan núj do', achiin se co'o núj do', achiin yatzj quitaj xráá núj do' á. Tucuxru' ndo'o nii man núj, ne ne'en nii se vaa taj vaj to'óo núj a.

¹²Dan me se 'yaj suun ndo'o núj, gaa ne a'vee ri' núj se achiin man núj a. Nachri' nii ni'yaj nii man núj, tzaj ne a'mii núj nana luj rihaan nij síí nachri' ni'yaj man núj, ne 'yaj nii sayuun man núj, tzaj ne ne a'ne' rá núj ga suun vaa rihaan núj a man adonj. ¹³Nana nij a'mii nii rihaan núj, tzaj ne nana sa' a'mii núj ga nij síí a'mii nij che'é núj a. Ase vaa nacaj na'nu' nii rihaan cunudanj rasuun man rihaan chumií ro', danj vaa núj rihaan chumií nihánj nu' ca'na', ne veé danj vaa núj ndaa cuano nihánj nanj adonj.

¹⁴Dan me se quisj cachron 'unj nana nihánj nayaá soj, ne nuveé che'e se me raj guun na'aj soj me cachronj nana nihánj ma'. 'O se ase vaa ta'nj vaa soj rihanj, tinuj, nocoj, ne che'é se 'ee raj man soj, che'é dan me raj narquej chrej sa' man soj ei. ¹⁵Ca'vee se cuchí' chí' mjí síí tucu'yón che'é Jesucristó rihaan soj, tzaj ne asinoj me síí cataj xna'anj se-nana Diose nana sa' rihaan soj á. Canoco' soj man Jesucristó ga 'unj, ne che'é dan

ase vaa rej soj vaa 'un̄j, tin̄uj, nocoj.
¹⁶Che'é dan me cataj xna'an̄j 'un̄j
rihaan soj se vaa ase vaa 'yaá 'un̄j
ro', dan̄j gaā qui'yaj gueē soj uún a.
¹⁷Che'é dan ca'nej 'un̄j man sí cu'naj
Timoteo cuchí' so' rihaan soj, ne sí
noco' man sí 'nij ra'a man ní' me so'
ga 'un̄j, ne che'é dan ase vaa ta'n̄j
vaa so' a. 'Eē raj man so', ne nucuaj
raj man so' nan̄j adon̄j. Cataj xna'an̄j
uún so' rihaan soj nu' tucuáan̄ noco'
'un̄j che'é Jesucristó, ne 'o cuyaan̄ vaa
nanā tucu'yón so' ga nanā tucu'yón
'un̄j rihaan nij sí amán rá ni'yaj man
Jesucristó man̄ cunudan̄j nij chuman'
rej vaj 'un̄j a.

¹⁸Guun che'e ta'aj nij soj ca'mii
xta' ta'aj nij soj, ne xa' nij sí a'mii
xta', tzaj ne se cuchí' ma'an̄j rihaan
soj, rá nij so' a. ¹⁹Tzaj ne ra'yan̄j ya
cuchí' ma'an̄j rihaan soj, sese ca'vej
sí 'nij ra'a man ní', gaa ne nuveé
inan̄j che'é nanā a'mii xta' nij so'
xcaj 'un̄j cuentá ma'. 'O se xcaj 'un̄j
cuentá sese ya quisij nij so' qui'yaj nij
so' ndaa vaa taj nij so' adon̄j. ²⁰'O se
se guun chij ní' ga Diosē qui'yaj nana
tu'va uun̄ ní' ma'. 'O se guun chij ní'
ga Diosē, qui'yaj suun guun nucuaj
ní' qui'yaj suun ní' che'é Diosē adon̄j.
²¹Me se me rá soj qui'yáj ga soj asa'
cuchí' 'un̄j rihaan soj ga. Me rá soj
qui'yáá 'un̄j sayuun man soj na'. Ase
me rá soj gaā 'eē rá 'un̄j man soj ne
ve'é ca'mij ga soj xa'.

**Nanā nihánj taj xna'an̄j se vaa
a'ne' Pabló suun rihaan nij
sí man̄ Corinto se vaa quiriī
yan̄j nij so' man 'o sí tumé
cacun' 'nij sca'núj nij so' a**

5 Dan me se nata' nii rihan̄j
se vaa 'nij 'o sí tumé ndo'o

ca'cun' sca'núj nij soj, ne ca'cun'
chi'iī ndo'o me yo', ne ā nij sí ne
noco' man Diosē ne 'yaj dan̄j ma'.
Dan me se vaa yo'o sí otoj ga nica
rej 'nij sca'núj soj, taj nii ei. ²Me
che'é a'mii xta' soj ga. Me che'é ne
nanó rá soj ga. Me che'é ne quiriī
yan̄j soj man sí tumé cacun' 'nij
sca'núj soj ga. ³⁻⁴Nuvi' ya xa' 'un̄j
ne ga soj cuango, tzaj ne nuchruj
raā ndo'oj che'é soj, ne nanā nihánj
ro', a'mii 'un̄j, ne ase uun rá soj
gaa nej ga soj ro', dan̄j guun rá soj
cuno soj nanā nihánj á. Che'é dan
asa' cunuu chre' soj, ne xcaj soj
cuentá che'é rej ya nicun' nimán
'un̄j sca'núj soj, qui'yaj Jesucristó sij
'nij ra'a man ní', ne che'é Jesucristó
sij 'nij ra'a man ní' taj xna'an̄j 'un̄j
rihaan soj se vaa ya tumé ndo'o
snó'o yo' cacun', ⁵ne taj xna'an̄j
'un̄j rihaan soj se vaa ta'cuachén soj
man sí tumé cacun' yo' rihaan sí
chree cu'naj Satanás, gaa ne quiran̄
ndo'o nee man so' sayuun, qui'yaj
sí chree, gaa ne sese xcaj sa' so'
cuentá, ne gaā asa' ca'na' sí 'nij
ra'a man ní' ca'ne' so' cacun' che'é
yuvii, gaa ne quinaniī nimán so',
qui'yaj sí 'nij ra'a man ní' a.

⁶Ne chihan̄ uxrá vaa gaa a'mii
xta' soj, man tin̄uj, man nocoj.
Ne'en soj se vaa yo'óo cu'naj
levadura 'yaj naraa nanā
rque rachrúin a. Doj tzin' yo'óo
cu'naj levadura 'yaj naraa nanā
rque nocōo ndo'o cunj adon̄j. Ne
ase vaa levadura rihaan cunj yo' ro',
dan̄j vaa orún' sí 'yaj cacun' rihaan
soj, ne dan me se quirí' que'eē soj,
qui'yaj orún' sí tumé cacun' 'nij
sca'núj soj ei. ⁷Che'é dan me, ne
quiriī yan̄j soj nu' se nij 'nij sca'núj

soj, gaa ne ase vaa cunj naca sa' ro', danj gaa soj, ne se guun qui'nij se nij sca'núj soj a ma'. Xa' soj, tzaj ne ya vaa sa' soj, qui'yaj Jesucristó, ne dan me se aj cavi' so' che'é ní', ne ase vaa caráán matzinj rihaan sayuun che'é nij yuvií israelitá gaa naá ro', danj vaa caráán Jesucristó rihaan nu' sayuun che'é ní', ne se quiran' ní' sayuun che'é cacun' tumé ní' a ma'. ⁸Che'é dan, ase vaa navij rá nij yuvií israelitá cha'anj pascuá cha'anj avi' matzinj che'é nij so' ro', danj gaa ve'é ndo'o qui'yaj ma'an ní' rihaan Diose cuano, che'é rej cavi' Jesucristó che'é ní' á. Dan me se yuvií israelitá ro', ri'íj nij so' nu' se cu'naj levadura man tucuá nij so' gaa navij rá nij so' cha'anj pascuá, ne 'o cuyaan qui'yaj ní' ga nij so', quiri'ij ní' nu' se chi'ii man nimán ní', gaa ne se gaa chi'ii nimán ní' ei. Se qui'yaj ní' se nij qui'yaj ní' gaa rque ma'. Tananj ca'mii chij ní', ne inanj tucuáan ya qui'yaj ní' á.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa sese vaa 'o síj taj se vaa tinúú ní' me so', tzaj ne sese 'yaj ndo'o so' cacun', ne se chá ní' chraa ga so' a

⁹Aj ca'neé 'unj nana rihaan soj rihaan yo'ó yanj se vaa se cunuu chre' soj ga nij síj 'yaj cacun' ga chana adonj. ¹⁰Tzaj ne ne ca'mii 'unj che'é síj man rihaan chumii nihánj síj ne noco' man Jesucristó ma'. Dan me se nij so' me síj 'yaj ndo'o cacun' ga chana, ne uun xcoj ruvaa rá nij so' ne'en nij so' tuvi' nij so', ne 'yaj ituu nij so' si'yaj tuvi' nij so', ne na'víj nij so' rihaan ya'anj ne vaa

i'na' uún a. Tzaj ne sese me rá soj guun yaníj soj ga nij síj 'yaj cacun' man rihaan chumii nihánj, ne me rej ca'anj soj ga. 'O se man nij so' rihaan nu' cachra' chumii nihánj, ne se ca'vee curihanj soj rihaan nij so' rihaan chumii nihánj ma'. ¹¹Maan se che'é soj cachron 'unj nana nihánj se vaa se guun cunuu chre' soj ga yo'o síj taj uun tinúú man soj, ne ne ya noco' so' man Jesucristó, ne 'nij so' sca'núj soj ei. Dan me se sese tinúú soj me so', taj yo'o so', tzaj ne sese 'yaj so' cacun' ga chana do', sese uun xcoj ruvaa rá so' do', sese na'víj so' rihaan ya'anj ne vaa i'na' do', sese nachri' so' ni'yaj so' tuvi' so' do', sese síj xno me so' do', sese síj ituu me so' do', ne se cunuu chre' soj ga so' do', a ne nó xcúún so' cataj tinuj soj man so' a mei. Ne a 'ó chraa se chá soj ga so' a ma'.

¹²⁻¹³Dan me se ne nó xcúún 'unj ca'ne' 'unj cacun' che'é nij síj ne noco' man Diose ma'. Ma'an Diose nó xcúún ca'ne' cacun' che'é nij so' adonj. Tzaj ne no xcúún soj ca'ne' soj cacun' che'é nij tinúú soj síj nuu chre' ga soj, ne danj Diose taj: “Quirií yaníj soj man síj chi'ii 'nij sca'núj ma'an soj á”. Danj taj danj Diose adonj.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa ne nó xcúún ní' ca'mii ní' che'é pleitó man sca'núj ní' rihaan nij cuese man chiháán ní' a. Ne se guun qui'yaj ní' cacun' man tinúú ní' ma'

6 Gaa unu' soj ga tinúú soj, ne 'anj soj uchruj soj cacun' rihaan cuese síj ne amán rá ni'yaj man Jesucristó ne ne 'anj soj rihaan yo'o tuvi' nij síj sa' noco' man

Diose man chuguanj. Nij uxrá vaa 'yaj soj danj ei. ²Ne ne ne'en soj se vaa vaa güii, ne ca'ne' ní sij sa' noco' man Diose cunudanj cacun' che'é cunudanj nij yuvi man rihaan chumi nihánj a. Sese ca'ne' soj cacun' che'é cunudanj chumi vaa güii, gaa ne me che'é se guun nucuaj soj ca'ne' soj cacun' che'é cacun' le'ej nii cuano ga. ³Ne ne'en soj se vaa vaa güii, ne ndaa che'é ya se-mozó Diose ca'ne' ní' cacun' vaa güii a. Che'é dan me ya guun nucuaj ya soj ca'ne' soj cacun' che'é daj a nij sí man rihaan chumi nihánj cuano ei. ⁴Che'é dan, sese vaa cacun' sca'núj soj rihaan chumi nihánj, ne ca'anj cuchruj soj cacun' rihaan naj guun sí amán rá ni'yaj man Jesucristó ei. Me ma'an sí nica' doj rihaan cunudanj soj ro', guun nucuaj so' ca'ne' so' cacun' che'é tinúú soj ei. ⁵Dan me se vaa che'é guun na'aj ya soj che'é se vaa 'yaj soj danj ei. Ne nuvi' a 'ó tinúú soj sí guun nucuaj naquiyaj cuu man pleitó che'é tinúú soj sí man sca'núj soj a a. ⁶Tzaj ne nuveé, maan se inanj unu' soj ga tinúú soj, maan ne ndaa 'anj soj uchruj soj cacun' 'yaj soj rihaan nij sí ne amán rá ni'yaj man Jesucristó, ne nij uxrá vaa 'yaj soj adonj.

⁷Che'é yan unu' soj ga tinúú soj me se aj tumé uxrá soj cacun' vaa nanj adonj. Aj quiri' nu' soj, ne sa' doj sese ca'ne' cachrij rá soj qui'yaj chi'ii tinúú soj man soj do', ca'ne' rá soj qui'yaj ituu cachrij tinúú soj man si'yaj soj do', nanj ei. ⁸Tzaj ne na'vej rá soj qui'yaj soj danj, maan ne tananj a ma'an soj 'yaj chi'ii man tinúú

soj do', 'yaj ituu soj si'yaj tinúú soj do', nanj chiha'. ⁹Ne ne'en soj se vaa se cayáan nij sí chi'ii ga Diose asa' guun chij Diose rihaan chumi nihánj a'. Se guun tiha' yu'unj soj man ma'an soj ma'. 'O se sí chi'ii do', sí na'víj rihaan ya'anj ne vaa i'na' do', sí otoj ga nica tuvi' do', chii chana do', sí otoj ga chii chana do', ¹⁰sí ituu do', sí uun xcqo ruvaa rá do', sí xno do', sí nachri' ni'yaj tuvi' do', sí tiha' yu'unj man tuvi' do', se cayáan nij so' ga Diose asa' guun chij Diose rihaan chumi nihánj a ma'. ¹¹Dan me se danj inanj qui'yaj ta'aj soj gaa rque, tzaj ne yaj me se x'nej cacun' taj xráá soj, ne cunuu sa' nimán soj, ne cunuu sa' soj rihaan Diose, qui'yaj Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' do', qui'yaj Nimán Diose sí noco' ní' man do', cuano ei.

**Nana nihánj taj xna'anj se
vaa ne nó xcúún ní' qui'yaj
ní' cacun' ga chana ma'**

¹²Dan me se taj ya uún nii, ne: "Sís vaa ya'núj rihaan mej a. Ca'vee qui'yáá 'unj naj guun rasuun me raj qui'yáj á". Tzaj ne se cavii sa' 'unj, qui'yaj naj guun rasuun me raj qui'yáj a ma'. Dan me se ya uxrá sí vaa ya'núj rihaan mej, tzaj ne se ca'vej raj guun chij a doj rasuun rihanj ma'. ¹³Dan me se taj ya uún nii, ne: "Vaa rque ní' a. Che'é dan cha ní' a. Inanj che'é rque ní' ro', vaa se chá yo' a. Ne che'é se chá yo' vaa rque ní' uún", taj uún nii a. Dan me se ya uxrá ei. Danj vaa roj yo' ei. Tzaj ne Diose qui'yaj navij roj yo' nanj chuguanj. Dan me se xa'

nee man ní, tzaj ne nuveé se qui'yaj naj guun rasuun chi'ii ga chana me yo' ma'. Se cayáan ga síi 'nij ra'a man ní' me yo', ne rej ne so' me uún yo' chuguanj. ¹⁴Dan me se nda' rá se vaa naquí'yaj i'na' Diose man síi 'nij ra'a man ní' gaa cavi' so' ro', danj guun nucuaj Diose cunu u i'na' uún ma'an ní' qui'yaj uún so' nanj adonj.

¹⁵Ne ne ne'en soj se vaa nee man nij soj me se ase vaa nee man Jesucristó ro', vaa nee man soj a. Dan me se ca'vee nicaj ní' nee man Jesucristó, ne cunu rcua'aaan yo' ga chana niha' rá ga chii, qui'yaj ní' na'. Se ca'vee gaa danj qui'yaj ní' a ma'. ¹⁶Dan me se ne ne'en soj se vaa síi otoj ga chana niha' rá ro', nuu 'o nee man so' ga chana yo' a. Dan me se ase vaa orún' yuvii vaa so' ga chana yo' nanj chuguanj. Danj Diose taj: "Ase vaa orún' yuvii ro', danj vaa roj so' a". Danj a'mii danj Diose ei. ¹⁷Tzaj ne sese guun tuvi' ní' ga síi 'nij ra'a man ní', ne 'o vaa nimán ní' ga so' adonj.

¹⁸Tumé uxrá soj man soj, ne naxuun soj man soj rihaan nij chana niha' chana me rá cotoj ga soj ei. Se ca'vej uxrá rá soj qui'yaj soj danj ma'. Naj guun cacun' qui'yaj ma'an snó'o ro', nuveé cacun' qui'yaj so' man ma'an nee man so' me cacun' yo' ma'. Tzaj ne sese qui'yaj snó'o cacun' ga chana niha' rá, ne yo' me cacun' qui'yaj so' man ma'an nee man so' adonj.

¹⁹Ne ne ne'en soj se vaa ase vaa nuví sa' ndo'o vaa nee man soj, ne rej yanj Nimán Diose me yo' a. Dan me se Diose me síi rqué nee man

soj rihaan soj, ne nuveé si'yaj ma'an soj me nee man soj a man adonj. ²⁰Dan me se vaa ndo'o yu'vee nó soj rihaan Diose, ne nocoo ndo'o naru'vee so' gaa quiránj so' man soj, ne che'é dan no xcuún soj qui'yaj suun nee man soj che'é Diose, ne ve'é ndo'o ca'mii yuvii che'é Diose, qui'yaj soj ei.

Nana nihánj taj xna'anj daj qui'yaj ní' sese vaa nica ní' do', sese taj vaj nica ní' do' a

7 Ne cuano nihánj me cataj xna'anj 'unj rihaan soj che'é rasuun xná'anj soj manj a. Dan me se sa' vaa sese se xcaj tuvi' snó'o ga chana saj adonj. Sa' vaa sese quinaj uun so', cayáan ma'an so' adonj. ²Tzaj ne cuano nihánj me se 'yaj ndo'o yuvii cacun' ga chana, ne che'é dan ca'vee a doj xcaj snó'o man nica so' nanj á. Dan me se no xcuún snó'o xcaj so' man chana, ne no xcuún chana xcaj no' man snó'o, ³ne ve'é qui'yaj snó'o cotoj so' ga chana nica so', ne ve'é qui'yaj chana cotoj no' ga snó'o nica no' uún a. No xcuún roj so' cotoj roj so' ga tuvi' roj so' ei. ⁴Dan me se chana ro', se quirii ta'nga' no' rihaan nee man ma'an no' ma'. 'O se nica no' quirii ta'nga' rihaan nee man no', ne vaa snó'o uún, ne se quirii ta'nga' so' rihaan nee man ma'an so' uún ma'. 'O se nica so' quirii ta'nga' rihaan nee man so' uún adonj.

⁵Se guun cataj yo'o so' se vaa na'vej rá so' cotoj so' ga nica so' ma'. Tzaj ne sese 'o cuyaan guun rá roj nica roj so' se vaa me rá roj so' guun yaníj roj so' rihaan tuvi' roj so' che'é yan yo'o cachinj ni'yaj

roj so' rihaan Diose doj güii, ne ca'vee qui'yaj roj so' danj ei. Dan me se ndaa quisij cachíin ni'yaj roj so' rihaan Diose, gaa ne cunu rcua'aan uún roj nica roj so', cotoj rcua'aan uún roj so' ei. Sese se cuno soj nana nihánj, ne caxrii síi chree chrej chí'ii rque soj, che'é se se guun nucuaj soj guun yaníj soj rihaan nica soj que'ee güii ma'.

⁶Ne a'ne' 'unj suun rihaan soj se vaa xcaj tuvi' soj, man tinuj, man nocoj. Maan se ataj 'unj se vaa sese me rá soj xcaj tuvi' soj, ne ca'vee qui'yaj soj danj ei. ⁷Dan me se sa' doj sese 'o cuyaan gaa cunudanj yuvii ga 'unj, ne guun nucuaj cunudanj nij yuvii cayáan ma'an nij yuvii, rá 'unj, tzaj ne se guun nucuaj cunudanj yuvii qui'yaj nij so' danj a ma'. Dan me se ndaa ino vaa se nucuaj 'o 'o ní' 'yaj ní', 'yaj Diose, ne dan me se ino vaa se nucuaj yo'o tinúu ní' qui'yaj so', ne ino doj vaa se nucuaj yo'ó tinúu ní' qui'yaj so' uún a.

⁸Dan me se cataj xna'anj 'unj rihaan nij soj sij yaan do', rihaan soj chana yaan do', rihaan soj chana cavi' nica do', se vaa sa' vaa sese guun nucuaj soj cayáan ma'an soj, ne ase vaa uun ma'anj ro', danj gaa cané ma'an soj tzaj adonj. ⁹Tzaj ne sese se guun nucuaj nij soj cayáan ma'an soj, ne táa a se xcaj tuvi' cachrij soj nanj ei. Che'é se acaa tiha' gaa me uun rá soj cotoj soj ga 'o chana, táa a se xcaj tuvi' cachrij soj nanj adonj.

¹⁰Nihánj me cataj xna'anj 'unj rihaan soj sij vaa nica daj qui'yaj soj ga nica soj ei. Dan me se nuveé nana cavi' raá ma'anj me

nana nihánj ma'. 'O se nana cataj xna'anj síi 'nij ra'a man ní' rihaan ní' me nana nihánj adonj. Dan me se se cunanj chana rihaan nica no' ma'. ¹¹Sese cunanj chana rihaan nica no', ne quinaj uun no', ne se xcaj no' yo'ó snó'o ma'. Maan se ca'vee canicaj uún no' nan' no' rihaan nica no', ne guun tuvi' uún no' ga nica no' ei. Ne snó'o uún me se se tanáj so' man nica so' ma'.

¹²Vaa doj nana cataj xna'anj uún 'unj rihaan soj sij vaa nica, tzaj ne nuveé nana cataj xna'anj síi 'nij ra'a man ní' me nana nihánj, tzaj ne nana ya me nana nihánj, raj adonj. Dan me se sese vaa nica yo'o tinúu ní', ne nuveé chana amán rá ni'yaj man Jesucristó me no', tzaj ne taj che'é quirí'ij tinúu ní' man no', sese a'vej rá no' cané no' ga so' a. ¹³Ne sese vaa chana ra'vij ní' chana amán rá ni'yaj man Jesucristó, ne nica no' ne amán rá ni'yaj man Jesucristó, tzaj ne cané no' ga so', ne taj che'é cunanj no' rihaan so', sese a'vej rá so' cané no' ga so' ma'. ¹⁴Snó'o ne amán rá ni'yaj man Jesucristó ro', me rá Diose qui'yaj suun Diose nimán so' che'é nica so' chana ra'vij ní', ne chana ne amán rá ni'yaj man Jesucristó ro', me rá Diose qui'yaj suun Diose nimán no' che'é nica no' tinúu ní', ne che'é dan me cunu sa' ta'níi roj so' rihaan Diose, qui'yaj Diose vaa güii adonj. Sese se qui'yaj Diose danj, ne sij yo'o tumé cacun' me ta'níi soj rihaan Diose asuun tzaj adonj. Nihánj me se che'é se sij amán rá ni'yaj man Diose me ma'an soj, ne ya uxrá cunu sa' ta'níi soj rihaan Diose vaa nanj adonj.

¹⁵Sese nica ní' ne amán rá ni'yaj man Jesucristó, ne me rá nica ní' ca'anj yaníj yo' rihaan ní', ne ca'ne' cachrij rá ní' ca'anj nica ní' nanj ei. Gaa ya'núj rihaan ní' gaa nanj adonj. Sese ne amán rá nica ní' ni'yaj nica ní' man Jesucristó, ne taj che'é quil'yaj ní' fuerzá man nica ní' cané nica ní' ga ní' a ma'. 'O se canacúún Diose man ní' che'é rej dínj cumán ní' adonj. ¹⁶Asa' ne'én so' chana gaa xraj, ne ca'vee quinanii snó'o nica so' rihaan sayuun quil'yáa so' ga. Ne asa' ne'én so' snó'o quinanii chana nica so' rihaan sayuun quil'yaj uún so' ga.

¹⁷Veé ndaa se vaa 'o 'o ní' gaa canacúún Diose man ní' ca'na' ní' xrej so' ro', veé danj gaa ní' nanj á. 'O se nihánj me chrej narqué 'unj man daj a nij sí' nocó' man Jesucristó man daj a chuman' a.

¹⁸Sese Diose me sí' canacúún man sí' aj taj ta'nga' man canoco' so' man so', gaa ne taj se 'yaj mei. Veé danj gaa quitaj ta'nga' man nij so' nanj ei. Ne veé danj vaa nij sí' nuvi' ta'nga' táa man uún gaa canacúún Diose man nij so' canoco' nij so' man Diose uún, ne taj che'é guun rá nij so' cano ta'nga' man nij so' ma'. Veé danj gaa cachrij nij so' nanj ei. ¹⁹Dan me se ca'vee se taj ta'nga' man ní', ca'vee se nuvi' ta'nga' táa man ní', ca'vee se, tzaj ne taj se 'yaj ma'. Maan se inanj no xcúún ní' cuno ní' nu' nana cataj xna'anj Diose rihaan ní' nanj adonj. ²⁰Veé ase vaa ní' gaa canacúún Diose man ní' canoco' ní' man Diose ro', veé danj gaa cayáán ní' rej rihaan ní' nanj ei.

²¹⁻²²Dan me se sese mozó mé so' gaa canacúún Diose mán so' canocó' so' man Diose, ne se nanó rá so' ma'. 'O se mozó sij canacúún Diose man canoco' man Diose ro', nuveé mozó uun me so', ni'yaj Diose ma'. 'O se vaa ya'núj rihaan so' canoco' so' man sí' 'nij ra'a man ní' nanj adonj. Ne sí' ne uun mozó gaa canacúún Diose man so' me se no xcúún so' guun so' mozó nuu rihaan Jesucristó yaj adonj. Tzaj ne sese gaa ya'núj rihaan mozó guun yaníj so' rihaan ru'vee rii ta'nga' rihaan so', ne vaa che'é guun yaníj so' chuguanj. ²³Sayuun ndo'o quiran' Diose gaa quiránj Diose man soj, ne che'é dan se ca'vej rá soj quirii ta'nga' rma'an yuvii rihaan soj a ma'. ²⁴Dan me se ase vaa cayáán ní' gaa canacúún Diose man ní' canoco' ní' man Diose ro', veé danj gaa cayáán ní' rej rihaan ní' che'é Diose, tinuj, nocoj.

²⁵Cataj xna'anj 'unj rihaan nij soj che'é rej xcaj tuvi' ní', tinuj, nocoj. Nuveé nana cataj xna'anj sí' 'nij ra'a man ní' rihaan ní' me nana nihánj, tzaj ne cunuu 'ee rá sí' 'nij ra'a man ní' manj, ne che'é dan me ca'ne' so' suun rihanj, ne che'é dan cataj xna'anj 'unj rihaan soj daj me raj, ne ca'vee guun nucuaj rá soj man nana nihánj nana cataj xna'anj 'unj rihaan soj a. ²⁶Dan me se vaj ní' quiran' ndo'o ní' sayuun rihaan chumii nihánj, ne che'é dan me sa' a doj sese cayáán ma'an snó'o ndaa vaa ne so' cuano, raj a.

²⁷Dan me se sese vaa nica so', ne se nanó rá so' rej quirii'ij so' man nica so' ma'. Ne sese nuvi' nica so', ne se xcaj so' chana ma'. ²⁸Tzaj ne

sese xcaj so' 'o chana, ne nuveé cacun' me yo' mei. Ne sese xcaj chana yaan man 'o snó'o, ne nuveé cacun' me yo' uún mei. Tzaj ne nij síí vaa nica ro', me se quiran' nij so' sayuun rihaan chumií nihánj, ne me raj quinanií soj rihaan sayuun yo' ei.

²⁹Dan me se me raj quene'en soj se vaa nichrun' quisij güüi ca'na' uún Jesucristó rihaan chumií nihánj, ne che'é dan me se nicaj raan ní' man rasuun man rihaan chumií nihánj ma'. 'O se ra'yanj navij nu' rasuun man rihaan chumií nihánj nanj ei. Dan me se síí vaa nica ro', ase vaa síí yaan ro', danj gaa so' cayáan so' á. ³⁰Ne síí nanó ndo'o rá ro', se ta'vee so' ma'. Ne síí niha' ndo'o rá ro', se ca'nga' so' ma'. Ne síí naránj natu'véj ro', ase vaa síí nuvi' rasuun rihaan danj gaa so', ne inanj qui'yaj suun so' che'é Jesucristó á. ³¹Ne síí 'yaj suun ga chumií nihánj ro', ase vaa síí ne achiin chumií nihánj rihaan ro', danj gaa so' á. 'O se vaj navij chumií nihánj, ne ino uxrá gaa chumií nihánj vaa güüi nanj ei.

³²Ne na'vej raj nano ndo'o rá nij soj ma'. Dan me se síí nuvi' nica vaa ro', inanj acaj so' cuentá daj qui'yaj so', ne guun niha' rá síí 'nij ra'a man ní' ni'yaj síí 'nij ra'a man ní' man so' a. ³³Tzaj ne síí vaa nica ro', me se acaj ndo'o so' cuentá che'é chumií nihánj daj qui'yaj so', gaa ne guun niha' rá nica so' ni'yaj no' man so', ³⁴ne uun vij rá so' a. Ne ase vaa snó'o ro', danj vaa chana uún, ne chana yaan do', chana ne vaa nica do', inanj che'é síí 'nij ra'a man ní' acaj no'

cuentá, ne acaj ndo'o no' cuentá daj qui'yaj no' che'é rej inanj sa' uxrá gaa nee man no' do', nimán no' do', rihaan Diose a. Tzaj ne chana vaa nica ro', me se acaj ndo'o no' cuentá che'é chumií nihánj daj qui'yaj no', gaa ne guun niha' rá nica no' ni'yaj so' man no' a. ³⁵Maan che'é se inanj me raj cavii sa' soj me a'mij nana nihánj rihaan soj ei. Nuveé che'e se me raj caránj chrej rihaan soj daj qui'yaj soj me a'mij nana nihánj rihaan soj ma'. Maan che'é se me raj ve'é inanj qui'yaj soj ne yo'o canoco' sa' soj man síí 'nij ra'a man ní' ro', che'é dan ca'mij danj, ne na'vej raj guun vij rá soj a man adonj.

³⁶Dan me se vaa ta'níí ta'aj soj chana yaan, ne sa' doj cane ma'an no' tucua' soj, rá soj, tzaj ne sese chana yaan cachij me no' ne me ndo'o rá no' xcaj no' man snó'o, ne sese aj xcaj rej no' cuentá se vaa nanó rá no' 'yaj ma'an so', gaa ne ca'vee go' so' man no' rihaan snó'o, ne xcaj tuvi' roj so' ei. Dan me se sese se ca'vee quinaj uun no', rá rej no', ne no xcúun rej no' rque so' man no' adonj. Nuveé cacun' me yo' ma'. Ca'vee xcaj tuvi' chana yaan ga 'o snó'o ei. ³⁷Tzaj ne sese me ndo'o rá rej chana se vaa cane no' tucua' so', ne cane no', ne sese taj che'é xcaj chana man snó'o, ne guun nucuaj rej no' qui'yaj so' ndaa vaa me rá ma'an so' qui'yaj so' a. Cane ta'nij chana so' tucua' so', qui'yaj so', ne sa' uxrá vaa 'yaj so' sese danj 'yaj so' ei. ³⁸Che'é dan me, síí o' ta'nij chana rihaan snó'o ro', sa' 'yaj so', ne síí na'vej rá go' ta'nij chana rihaan snó'o ro', me se sa' doj 'yaj so' adonj.

³⁹No xcuún chana cayáán chana ga nica chana ndaa se cavi' so', tzaj ne sese cavi' nica chana, ne ca'vee xcaj chana man naj guun snó'o me rá ma'an no' xcaj no', tzaj ne no xcuún no' xcaj no' man síí noco' man síí 'nij ra'a man ní' a.

⁴⁰Tzaj ne sese quinaj uun no', ne ve'é doj gaa cane ma'an no' ei. Danj inanj vaa rá 'unj, ne ase vaa yáán Nimán Diose ga soj ro', danj vaa ne Nimán Diose ga 'unj uún nanj ei.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa se guun quiran' tinúú ní' sayuun, qui'yaj ní' ma'

8 Ne cataj xna'anj 'unj rihaan soj che'é nee aj cuta' nii rihaan ya'anj cacój yuvií a. Ne'en ní' se vaa síí acaj cuentá me cunudanj ní', ne nuveé se ya'anj tiha' me ne'en ní', ne ca'mij xta' ní' ma'. 'O se nij ndo'o vaa sese danj qui'yaj ní' adonj. Tzaj ne sese 'ee rá ní' man tinúú ní', ne raçuíj ní' man tinúú ní', gaa ne cavií sa' tinúú ní' doj á. ²Dan me se síí taj se vaa sa' uxrá ne'en ma'an so' ro', ataa doj nari' so' nana achiin man so' ei. ³Tzaj ne sese ya aráj cochroj yo'o so' rihaan Diose, ne ya ne'en Diose man so' uún adonj.

⁴Dan me se cataj xna'anj 'unj rihaan soj se vaa ne nó xcuún ní' cha' ní' nee cuta' nii rihaan ya'anj cacój yuvií a. Ne ya ne'en ní' se vaa taj se guun ya'anj cacój yuvií rihaan chumii nihánj ma'. Ne xa' Diose, tzaj ne oruun ya so' adonj. ⁵Dan me se man ndo'o ya'anj noco' nij yuvií man rihaan chumii nihánj, ne tumé ya'anj yo' man nij yuvií,

rá nij yuvií, ne ya'anj me yo', rá nij so', ne ta'aj ya'anj yo' rii ta'nga' rej xta', ne yo'ó ta'aj ya'anj yo' rii ta'nga' rihaan yo'óó, rá nij so' a.

⁶Ne xa' ní', tzaj ne ne'en ní' se vaa oruun ya Diose á. Rej ní' Diose me so', ne orún' so' me síí qui'yaj cunudanj rasuun man rihaan chumii nihánj, ne inanj che'é ma'an so' vaa i'na' ní' a. Ne vaa orún' síí 'nij ra'a man ní', ne Jesucristó cu'naj so', ne che'é so' curuvi' nu' rasuun man rihaan chumii nihánj, ne che'é so' cunuu i'na' cunudanj ní' ya adonj.

⁷Tzaj ne nuveé cunudanj tinúú ní' ne'en nana nihánj ma'. Tzaj ne 'o se vaa ta'aj nij so' canoco' man ya'anj cacój yuvií gaa rque, ne ta'aj nij tinúú ní' me se ne nucuaj nimán nij so', ne gaa chá nij so' nee cuta' nii rihaan ya'anj me se uun vij rá nij so' ni'yaj nij so' man nee yo', che'é se nee cuta' nii rihaan ya'anj me yo', rá nij so' a. Cacun' me cha' man nee cuta' nii rihaan yo', rá nij so', ne che'é dan me sese cha' nij tinúú ní' síí vaa danj rá man nee yo', ne qui'ri' rá nij so' nanj adonj. Dan me se qui'yaj nij so' cacun' rihaan Diose, rá nij so', ne che'é dan me no xcuún ní' raçuíj ní' man tinúú ní', ne se chá ní' nee yo', sese cacun' me yo' rihaan tinúú ní' mei. ⁸Nuveé che'e se chá ní' me cavií sa' ní' doj rihaan Diose ma'. Dan me se ca'vee se se chá ní' man nee yo' do', tzaj ne se quina'aan tiha' rque ní' do' a ma'. Ne ca'vee se cha' ní' man nee yo', tzaj ne se nari' nucuaj tiha' ní' do', qui'yaj nee yo' nanj ma'. Nuveé nee yo' me 'yaj vaa i'na' ní' a man adonj.

⁹Nda' se ca'vee cha' soj me ma'an rasuun, tzaj ne tadó soj se vaa man

che'é se chá quiran' tinúú soj cacun', qui'yaj soj á. ¹⁰O se sese aj ne'en so' nu' rasuun nihánj, tzaj ne 'anj so' rej na'víj nii rihaan ya'anj cacóy yuvií, ne ca'anj cayáán so' chá nee yo' ga nij sí na'víj rihaan ya'anj yo', gaa ne ne'en tinúú so' sí ne nucuaj nimán, gaa ne dan me se ndaa a so' ndaa a ca'anj cayáán chá, gaa ne uun vij rá so' che'é se chá yo', gaa ne 'yaj so' cacun' rihaan sí 'nij ra'a man nij ma'an soj nanj adonj. ¹¹Dan me se quirí' rá so' che'é se vaa qui'yaj soj nanj adonj. Dan me se ma'an soj me se guun ya rá xa' soj cha soj, tzaj ne tinúú soj sí ne guun ya rá ro', me se quirí' so' gaa nanj adonj. Dan me se cavi' Jesucristó che'é tinúú soj, tzaj ne quirí' tinúú soj, qui'yaj ma'an soj, sese danj qui'yaj soj chuguañj. ¹²Dan me se qui'yaj soj cacun' rihaan tinúú soj, ne quirí' rá so', qui'yaj soj, ne yo' me cacun' cutumé soj rihaan Jesucristó sese danj qui'yaj soj adonj. ¹³Che'é dan me sese quiran' tinúú 'unj sayuun che'é nee chá 'unj, ne daj chihaa mǐj se chá 'unj nee, gaa ne se gaa nanj quiran' tinúú 'unj sayuun, qui'yáa 'unj a ma'.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa nda' se no xcúún Pabló ca'nee so' rasuun rihaan nij sí uno nana a'mii natáj so', tzaj ne ne 'yaj so' danj ma'. Maan se inanj me rá so' cavii sa' nij so' rihaan Diose a

9 Ne'en soj se vaa nuveé mozó uun mé 'unj ma'. Apóstol cune' Jesucristó man nata' se-nana so' rihaan cunudanj yuvií man rihaan chumii mej, ne quene'en

ya 'unj man Jesucristó sij 'nij ra'a man ní, ne che'é suun qui'yaj suun 'unj canoco' ma'an nij soj man sí 'nij ra'a man ní' adonj. ²Dan me se vaa yuvií taj se vaa nuveé ya apóstol cune' Jesucristó man mé 'unj, tzaj ne ya ne'en soj se vaa cune' Jesucristó mán 'unj nata' 'unj se-nana so' rihaan soj, ne dan me se che'é se canoco' soj man sí 'nij ra'a man ní, che'é dan xcaj yuvií cuentá se vaa ya cune' Diose mán 'unj nata' 'unj rihaan yuvií che'é so' adonj. ³Ne gaa achíín na'anj nij yuvií manj sese ya ya cune' Diose manj, ne dan me se taj xna'anj 'unj rihaan nij yuvií se vaa ya ya canoco' nij soj man Jesucristó che'é nana natá' 'unj rihaan soj a.

⁴Che'é dan no xcúún núj cha núj chraa á. No xcúún núj co'lo núj á. ⁵No xcúún núj xcaj núj man ra'vij núj níi noco' man Jesucristó, ca'anj no' me rej ma'an ca'anj núj á. Ne'en soj se vaa nij tinúú sí 'nij ra'a man ní' do', sí cu'naj Pedró do', yo'ó nij apóstol cune' Jesucristó man nata' se-nana so' rihaan yuvií do', vaa nica 'o 'o nij so' a. ⁶No xcúún núj nicañ núj sa'anj rque yuvií a. Me che'é vij ran' guee núj ga sí cu'naj Bernabé me sí 'yaj suun che'é rej quirí' núj sa'anj cha núj gaa chéé núj ga soj ga. Me che'é ne 'yaj núj ndaa vaa 'yaj yo'ó nij apóstol cune' Jesucristó man nata' rihaan yuvií che'é so', rá soj ga. ⁷Tanuu ro', o' so' sa'anj che'é se vaa achiin rihaan ma'an so' na'. Taj, man tinuj, man nocoj. Maan se gobiernó rque nu' se vaa achiin rihaan tanuu yo' ei. Ne sí 'yaj

suun naa ro', me se inanj 'yaj suun rma'an so' naa. Taj, man tinuj, man nocoj. Maan se me ra so' cha so' se achij man raa naa yo' ei. Ne sí tumé matzinj ro', cataj so' se vaa ne nó xcúún so' co'o so' stoo matzinj na'. Taj, man tinuj, man nocoj. 'O se anuu so' too, ne co'o so' ei. Ne danj vaa guce núj, raj, tinuj, nocoj. Vaa núj, ne nō xcúún núj nicaj núj se vaa me ra soj rque soj rihaan núj nanj adonj.

⁸Nuveé nana avii raa yuvii me nana nihánj ma'. 'O cyaan a'mii se-tucuanj Moisés ga nana nihánj, ne: ⁹"Se numij so' tu'va scúj gaa 'yaj suun xo' gaa tuguáj che'é xo' 'núú trigó cunuu sa' 'núú trigó ma'", taj se-tucuanj Moisés yo' a. Inanj che'é scúj nanó rá Diose, rá soj na'. ¹⁰Ase che'é ma'an ya ní' a'mii nana nihánj xa'. Che'é ma'an ya ní' a'mii nana nihánj ei. Sí uxra' yo'óo ro', me se nō xcúún so' gaa nucuaj rá so' se vaa ya quirí' so' ta'aj se achij rihaan yo'óo yo', vaa güii ei. Ne sí rii tan' ro', nō xcúún so' gaa nucuaj rá so' se vaa quirí' ma'an so' ta'aj tan' rii so' man rque naa yo' chuguanj.

¹¹Ne ase vaa sí' 'yaj suun yo'óo ro', danj vaa núj che'é soj, ne dan me se caxrj núj se-nana Diose nimán soj, ne cavii sa' nij soj nu' cavii nu' ca'anj, ne che'é dan, sese rque soj doj se chá man rihaan chumii nihánj rihaan núj, ne nuveé se ya'anj tiha' me yo' rihaan núj ma'. ¹²Sese nō xcúún yo'ó yuvii cha nij so' se vaa rque soj rihaan nij so', ne táá a núj, ne doj a nō xcúún núj cha núj se vaa rque soj rihaan núj, raj a. Tzaj ne ne achín núj se chá

rihaan soj ma'. 'O se chu'vi' núj se vaa guun rá yuvii se vaa a'mii natáj núj se-nana Diose che'é sa'anj do', che'é se chá do', ne se cuchumán rá nij yuvii cunō nij yuvii se-nana Diose nana sa', rá núj, ne che'é dan na'vej rá núj nicaj núj sa'anj che'é nana a'mii natáj núj ma'. 'O se a'vej rá núj quiran' núj me ma'an sayuun che'é se-nana Diose nanj adonj.

¹³Ne'en soj se vaa nij sí' 'yaj suun rihaan Diose rque nuví' ro', chá nij so' ta'aj rasuun 'anj nicaj yuvii rque nuví' yo', ne nij sí' racuíj man yuvii rque rasuun rihaan Diose ro', chá ma'an nij so' ta'aj rasuun yo', ne dan me se nō xcúún nij so' cha nij so' rasuun yo' adonj. ¹⁴Ne xa' núj sij nata' se-nana Diose nana sa' rihaan yuvii, tzaj ne cataj xna'anj sí' 'nij ra'a man ní' rihaan ní' se vaa nō xcúún núj qui'yaj núj se vaa 'yaj nij sí' 'yaj suun rá nuví' yo', ne nō xcúún núj cha núj se vaa rque yuvii rihaan núj che'é se-suun núj suun nata' se-nana Diose rihaan yuvii a. Danj taj sí' 'nij ra'a man ní' adonj.

¹⁵Tzaj ne a 'ó güii ne qui'yáj danj ma'. Nuveé che'e se me raj rque soj rasuun rihanj me cachronj nana nihánj ma'. 'O se nda' se cavij, tzaj ne se guun raj daj chihaa mój rque soj sa'anj manj ma'. 'O se sí' nucuaj nimán mej adonj. Sese cata'aa 'unj sa'anj, ne cataj yuvii se vaa tu'va rma'an 'unj taj 'unj se vaa se cata'aa 'unj sa'anj che'é se-suun 'unj suun a'mii natáj se-nana Diose nana sa', ne che'é dan daj chihaa mój se qui'yáj danj ma'. ¹⁶Dan me se a'mii natáj 'unj se-nana Diose, tzaj ne se ca'mii xta' 'unj che'é suun yo' mei.

Maan se suun ca'ne' Diose rihaan 'un̄j me suun yo', ne sese se ca'mii natáj 'un̄j se-nana Diose nana sa', gaa ne quirán' 'un̄j cacun' nocoo ndo'o gaa nanj adonj. ¹⁷Sese guun niha' raj qui'yaj sunj suun ca'ne' Diose rihanj, ne naru'vee Diose rihanj, tzaj ne ca'vee se ne gaa niha' raj qui'yaj sunj che'é Diose, tzaj ne daj chihaa m̄j se ca'ne' raj ga suun a'mii natáj se-nana Diose ma'. Maan se yo'o qui'yaj sunj nanj ei. ¹⁸Ne me se naru'vee Diose rihanj, rá soj ga. 'O se inanj ca'vej rá Diose rque uun 'un̄j se-nana Diose rihaan yuvii, ne cun̄o uun yuvii se-nana Diose nana sa' ca'mii natáj 'un̄j, ne se rque yuvii sa'anj rihanj ma'. No xcúnj cachin̄j sa'anj rihaan yuvii cun̄o nana sa', tzaj ne na'vej rá Diose qui'yáj danj ma'. Maan se cun̄o uun nij yuvii, ne se luj rque Diose manj me nana yo' a. Se naru'vee yuvii rihanj ma'.

¹⁹Nuveé mozó me j rihaan yuvii ma'. A 'ó yuvii se guun nucuaj quirii ta'nga' rihanj, tzaj ne naquiyaj yá 'un̄j mozó manj rihaan cunudan̄j yuvii, che'é se me raj cun̄u rii ndo'o yuvii, ne cuman̄ doj nij so' canoco' man Jesucristó adonj. ²⁰Dan me se gaa vaa 'un̄j sca'núj nij yuvii israelitá, gaa ne naquiyaj manj ndaa vaa 'yaj ma'an̄ nij so', gaa ne ca'vee canoco' nij so' se-tucuan̄j Jesucristó, che'é se me raj cun̄o nij so' se-nana Jesucristó ei. Ase vaa nij síf noco' uxrá se-tucuan̄j Moisés ro', danj vaa ma'anj gaa taj xna'anj 'un̄j rihaan nij so' che'é Jesucristó ei. Taj che'é canoco' ma'anj se-tucuan̄j Moisés,

tzaj ne maan che'é rej me raj cun̄o nij so' se-nana Jesucristó me 'yáj danj nanj adonj. ²¹Ase vaa nij síf ne noco' se-tucuan̄j Moisés ro', danj vaa 'un̄j gaa taj xna'anj 'un̄j rihaan nij so' che'é Jesucristó, che'é rej me raj cun̄o nij so' se-nana Jesucristó, ne dan me se ne 'yáá 'un̄j naj guun se vaa me raj qui'yáj ma'. 'O se un̄o 'un̄j rihaan Diose, ne un̄o 'un̄j cunudan̄j nana cataj xna'anj Jesucristó rihaan ní' adonj. ²²Ase vaa nij síf ne guun ya rá se vaa a'vej rá Diose chā nij so' naj guun rasuun ro', danj vaa ma'anj gaa tucu'yonj se-nana Diose rihaan nij so', che'é rej me raj raan doj canoco' nij so' man Jesucristó ei. Dan me se ase vaa 'o 'o nij yuvii ro', danj vaa naquiyáj man ma'anj gaa taj xna'anj 'un̄j rihaan 'o 'o nij so' che'é Jesucristó, gaa ne canoco' ta'aj 'o 'o nij yuvii man Jesucristó, qui'yáj adonj.

²³Inanj danj 'yáá 'un̄j ga se-nana Diose nana sa', gaa ne cavii sa' ma'anj, qui'yaj se-nana Diose, raj a. ²⁴Ne'en soj se vaa nij síf unánj tico tuvi' ro', nucuaj unánj cunudan̄j nij so', tzaj ne orún' tuvi' nij so' 'yaj canaán, ne dan me se ase vaa 'yaj suun ndo'o síf 'yaj canaán ro', danj gaa soj qui'yaj suun soj che'é Jesucristó, gaa ne qui'yaj canaán soj, ne cavii sa' soj ei. ²⁵Dan me se síf me rá qui'yaj canaán gaa tico nii ro', tumé uxrá so' man ma'an̄ so' daj qui'yaj so', ne se náj qui'yaj rma'an̄ so' ma'. 'O se me rá so' guun nucuaj so' qui'yaj canaán so' 'o cachriin̄ coj cunuú raá so', tzaj ne nuveé 'o cachriin̄ coj gaa nu' cavii nu' ca'anj me yo' ma'. Maan se vaa

güii canacoꝝ yo' nanj adonj. Tzaj ne ino vaa se rque Diose man ní' sese qui'yaj canaán ní', ne dan me se se rque Diose man ní' ro', yo'o gaa yo' nu' cavii nu' ca'anj, ne che'é dan cutumé uxrá ní' man ma'an ní' ei.

²⁶Xa' síi unánj tico tuvi', tzaj ne ne'en so' me rej cuchí' so', ne ne 'anj so' naj guun chrej ma'. Ne danj 'yaj guee 'unj nanj á. Dan me se ne'en yaj me rej cuchí' 'unj, ne che'é dan inanj 'yaj sunj adonj. Ne síi tico tuvi' cuxru', tzaj ne ne o' so' rihaan naná uun ma'. 'O se ne'en so' daj qui'yaj so', ne qui'yaj canaán so', ne ase 'yaj so' ro', danj 'yáj adonj. Ne'enj daj qui'yáj, ne qui'yaj cananj ni'yaj Diose, ne danj 'yaj guee 'unj nanj á. ²⁷Dan me se síi tico tuvi' cuxru' ro', me se o' so' man ma'an so', che'é se me rá so' gaa sca' nee man so', gaa ne qui'yaj canaán so' man tuvi' so' a. Uxrá tumé so' man nee man ma'an so', ne ase vaa tumé so' man ma'an so' ro', danj vaa tumej man ma'anj a. Dan me se ca'mii natáj 'unj rihaan yo'ó yuvi se vaa canoco' nij so' man Jesucristó, ne na'vej raj cataj Jesucristó se vaa ne canoco' ya ma'anj man so' ma'.

Naná nihánj taj xna'anj se vaa tadó uxrá ní' se vaa se qui'yaj ní' cacun' rihaan Diose, ne se na'víj ní' rihaan ya'anj cacój yuvi a

10 Me raj xcaj nij soj cuentá che'é xii núj sij israelitá nij síi cumán gaa naá, gaa ne quene'en soj me che'é canoco' raan ní' man síi 'nij ra'a man ní', tinuj, nocoj. Xii núj sij israelitá nij síi cumán gaa naá ro', me se caráan ngaa rihaan

güii xráá cunudanj nij so', qui'yaj Diose, ne cachén sa' nij so' tanuu na ya'anj, ne canó nij so' ndaa rej xco na ya'anj, qui'yaj Diose, ²ne gaa cachén nij yuvi israelitá rej caráan ngaa rihaan güii xráá nij so' do', gaa cachén sa' nij so' ndaa rej xco na ya'anj do', ne yo' me cata' ne nij so' vaa, ne cunuu rcua'aan nij so' ga síi cu'naj Moisés, ne canoco' cunudanj nij so' man Diose ga síi cu'naj Moisés ei. ³Ne vaa se rque Jesucristó rihaan nij so' chá cunudanj nij so', ⁴ne vaa na rque Jesucristó rihaan nij so' co'o cunudanj nij so', ne rque Jesucristó cunudanj rasuun cachiin man nee man nij so' do', man nimán nij so' do', nanj adonj. Dan me se cachéé Jesucristó ga nij so' me rej ma'an vaj nij so', ne ase vaa yuvej quixra' cavii na co'o nij yuvi israelitá ro', danj vaa Jesucristó rihaan nimán nij so', rque Jesucristó nu' se vaa cachiin man nimán nij so' adonj. ⁵Tzaj ne ne guun niha' uxrá rá Diose ni'yaj Diose man que'ee nij so' ma'. Doj tzin' tuvi' nij so' me síi sa' rihaan Diose, ne che'é dan cavi' nu' yo'ó ta'aj nij so' rej tacaan, qui'yaj Diose ei.

⁶Xcaj raa ní' daj qui'yaj nij yuvi israelitá gaa naá, ne xcaj ní' cuentá daj qui'yaj ní' yo' yaj á. Dan me se guun ndo'o rá nij yuvi israelitá qui'yaj nij so' se nij, gaa ne quiran' nij so' sayuun, ne che'é dan xcaj ní' cuentá se vaa ne nó xcúun ní' guun rá ní' qui'yaj ní' se nij ma'. ⁷Dan me se quina'víj ta'aj nij so' rihaan ya'anj cacój yuvi, ne dan me se cayáan nij yuvi israelitá rej rihaan nij ya'anj yo', gaa ne chá nij so'

chraa, gaa ne co'o nij so' na, gaa ne canicun' nij so', gaa ne quij tico tuvi' nij so' ga tuvi' nij so' rihaan ya'anj yo', taj danj Diose a. Gaa ne quiran' ndo'o nij so' sayuun, che'é yan qui'yaj nij so' danj a. Dan me se xcaj ní' cuentá se vaa se quina'víj ní' rihaan ya'anj cacój yuvii ma'.⁸ O se qui'yaj yo'ó ta'aj nij yuvii israelitá cacun' ga chana, ne dan me se cavi' icó va'nuj mój tuvi' nij so' rque 'o güii yo', qui'yaj cacun' yo' a. Che'é dan xcaj ní' cuentá se vaa se qui'yaj ní' danj ma'.⁹ Ne ne cuchu'vi' nij yuvii israelitá qui'yaj nij so' cacun' ma'. Maan se guun rá nij so' quene'en nij so' sese ya ya qui'yaj Diose sayuun man nij so' che'é cacun' tumé nij so' a. Doj a qui'yaj nij so' cacun', tzaj ne cavi' que'ee nij so', qui'yaj xcuáá, ne che'é dan xcaj ní' cuentá se vaa se qui'yaj ní' danj ma'.¹⁰ Ne ca'mii ta'aj nij so' nana nij rihaan Diose, se vaa ne ve'é qui'yaj Diose rihaan nij so' a. Ne che'é dan cavi' yo'ó ta'aj nij so', qui'yaj se-mozó Diose síi ca'née Diose rihaan nij so', ne che'é dan xcaj ní' cuentá se vaa se qui'yaj ní' danj ma'.

¹¹ Inanj danj quiran' nij yuvii israelitá nij síi cumán gaa naá, gaa ne cachrón nii nana nihánj che'é nij so' rihaan yanj, che'é yan xcaj ní' cuentá daj qui'yaj ní' yo' yaj a. Nichrun' quinavij chumii nihánj, ne che'é dan no xcúún ní' xcaj ní' cuentá daj qui'yaj ní' a. ¹² Sese sa' uxrá noco' ní' man Jesucristó rá ní', ne tumé uxrá ní' man ní' se gaa nanj ca'anj yaníj ní' ne quirí' ní' a. ¹³ Xa' soj, tzaj ne ne cachén soj rihaan sayuun noco'o ndo'o ne guun

nucuj soj quiran' soj ma'. Maan se inanj sayuun le'ej nii 'vee guun nucuj soj 'na' rihaan soj nanj adonj. Tzaj ne vaa che'é gaa nucuj rá soj man Diose, gaa ne se gaa nanj ca'na' sayuun noco'o ndo'o rihaan soj ei. Tzaj ne asa' ca'na' sayuun noco'o ndo'o rihaan soj, ne gaa nucuj rá soj man Diose, ne racuíj so' man soj daj gaa qui'yaj soj, gaa ne quinanii soj rihaan chrej chi'ii yo', gaa ne se gaa nanj qui'yaj soj cacun' chuguanj. Dan me se daj chihaa mój se guun nucuj sayuun noco'o yo' qui'yaj canaán yo' rihaan soj ma'.¹⁴ O se Diose racuíj nanj adonj.

¹⁴ Che'é dan tumé uxrá soj man soj ei. Se quina'víj soj rihaan ya'anj cacój yuvii, man tinuj, man nocoj. ¹⁵ Síi aj acaj cuentá me soj, raj, ne che'é dan me nuchruj raa soj nana a'mij á. ¹⁶ Dan me se gaa nuu chre' ní', ne vaa yo'q tazá na vinó rihaan ní', ne nago' ní' graciá rihaan Diose che'é tazá se vaa che'é inanj orún' Diose gaa na vinó yo', ne ase vaa ton man Jesucristó ro', danj vaa na vinó yo' rihaan ní' a. Ne ne'en ní' se vaa cavi' Jesucristó che'é nu' nij tinuj ní' a. Gaa ne uxra' ta'aj ní' rachrúún, gaa ne chá taran' ní' doj rachrúún yo', ne ase vaa nee man Jesucristó ro', danj vaa rachrúún yo' rihaan ní' a. Ne ne'en ní' se vaa cavi' Jesucristó che'é nu' nij tinuj ní' a. ¹⁷ Dan me se orún' rachrúún vaa rihaan ní' chá cunudanj ní' a. Che'é dan me ase vaa orún' yuvii ro', danj vaa cunudanj nij tinuj ní' a. ¹⁸ Ne xcaj soj cuentá se vaa ase vaa 'yaj ní' cuano ro', danj qui'yaj nij yuvii

israelitá nij síí man gaa naá, chá cunudanj nij so' nee rqué nij so' rihaan Diose, ne che'é dan ase vaa orún' yuvii ro', danj vaa cunudanj nij so' rihaan Diose a.

¹⁹Xcaj nij soj cuentá ni'yaj soj nana a'mij á. Yu'va' cha' nee uta' nii rihaan ya'anj cacój yuvii na'. Taj ma'. Ya ya'anj me nij ya'anj cacój yuvii na'. Taj ma'. ²⁰Inanj me rá 'unj cataj 'unj se vaa nee uta' nii rihaan ya'anj cacój yuvii ro', nuveé Diose me síí rqué nii nee yo' rihaan ma'. Maan se rihaan nana chree rqué nii nee yo' nanj adonj. Ne na'vej raj guun tuví' soj ga nij nana chree ma'.

²¹Sese co'oj soj na vinó che'é síí 'nij ra'a man ní', ne se ca'vee canicaj soj co'oj soj na vinó che'é nij nana chree ma'. Se guun co'oj soj vij na yo' ma'. Sese cha soj chraa rihaan síí 'nij ra'a man ní', ne se ca'vee canicaj soj cha soj chraa rihaan nij nana chree ma'. ²²Sese danj qui'yaj ní', ne caxrii yuvaa síí 'nij ra'a man ní' man ní' nanj adonj. Che'é se sa' Diose, ne nano' ní' daj qui'yaj ní', gaa ne ca'maan rá Diose ni'yaj Diose man ní' na'. Taj ma'. Sese danj qui'yaj ní', ne se guun nucuaj ní' quinanií ní' rihaan so' a ma'.

²³“Ca'vee qui'yáj naj guun se me raj á”, taj ta'aj yuvii, ne ya vaa nana a'mii nij so', tzaj ne se cavii sa' ní' a doj, qui'yaj naj guun se 'yaj ní' ma'. Se cunuu sa' ní', qui'yaj naj guun se 'yaj ní' man chuguanj. ²⁴Se guun nano' ní' se sa' gaa rihaan ma'an inanj ní' ma'. 'O se no xcúún ní' nano' ní' se sa' gaa rihaan

yo'oj yuvii adonj. Danj qui'yaj ní', gaa ne cavii sa' doj ní' ei.

²⁵Ca'vee cha soj naj guun nee ane' rihaan yu'vee, ne se nanó rá soj sese nee cuta' nii rihaan ya'anj cacój yuvii me nee yo' mei. Maan se cha uun soj ei. ²⁶Danj Diose taj se vaa nu' cachra' chumii do', cunudanj rasuun man rihaan chumii do', me si'yaj síí 'nij ra'a man ní' a. Danj taj danj Diose, ne taj che'é cuchu'vi' ní' cha ní' man si'yaj síí 'nij ra'a man ní' ma'.

²⁷Sese nacúún yo'oj síí ne amán rá ni'yaj man Jesucristó man soj cha soj chraa ga so', ne ca'vee ca'anj soj cha soj ga so', sese danj me rá soj, ne ca'vee cha soj naj guun rasuun rque so' cha soj ei. Se xcaj soj cuentá sese nee cuta' nii rihaan ya'anj cacój yuvii me nee yo' ma'. Cha soj cuaj ei. ²⁸Tzaj ne sese cataj xna'anj yo'oj so' rihaan soj se vaa nee uta' nii rihaan ya'anj cacój yuvii me nee cha soj, ne se chá soj man nee yo' a mei. 'O se síí cataj xna'anj rihaan soj ro', ne guun ya rá so' se vaa ca'vee cha soj nee yo', ne che'é dan me se guun cha soj a ma'. ²⁹⁻³⁰Dan me se ne'len ma'an soj se vaa nuveé cacun' me cha soj nee yo' ma'. Tzaj ne tinúú soj síí cataj xna'anj rihaan soj ro', cacun' me cha' nee yo', rá so', ne che'é dan me se táá a se chá soj nee yo' a man adonj. Ca'vee cha 'unj nee yo', raj, tzaj ne sese cha 'unj nee yo', gaa ne cuta' tinúú 'unj cacun' xráj, ne nda' se nago' 'unj graciá rihaan Diose che'é nee yo', tzaj ne cataj tinúj se vaa chi'ii vaa nimanj, ne na'vej uxrá raj ca'mii tinúj

danj a ma'. Che'é dan me taj che'é chaj nee yo' ma'.

³¹Q se veé danj qui'yaj soj uún ei. Dan me se nu' se cha soj do', nu' se co'oj soj do', naj guun se qui'yaj soj do', inanj che'é Diose qui'yaj soj cunudanj nij rasuun yo', gaa ne ve'é doj ca'mij yuvii che'é Diose, qui'yaj soj chuguanj. ³²Tananj uún, ne se quinano rá nij yuvii israelitá do', nij yuvii yanij do', cunudanj nij síi noco' man Jesucristó do', qui'yaj soj ma'. ³³Inanj danj 'yaj ma'anj, ne nu' se vaa me rá 'o 'o ta'aj yuvii qui'yáa 'unj ro', 'yáa 'unj, ne ne 'yáa 'unj inanj se me raj qui'yáj ma'. 'O se 'yáa 'unj ndaa vaa me rá nij yuvii nanj adonj. 'O se nanó' 'unj chrej cavii sa' cunudanj nij yuvii doj, gaa ne quinanii nij so' rihaan sayuun che'é se sa' yo' adonj. Inanj danj qui'yaj soj uún ei.

11 Dan me se xcaj 'unj cuentá daj qui'yaj Jesucristó, ne inanj danj 'yáa 'unj, ne xcaj soj cuentá daj 'yáa 'unj, ne inanj danj qui'yaj soj uún ei.

Nana nihánj taj xna'anj daj qui'yaj ní' gaa na'víj ní' rihaan Diose a

²A 'ó güii ne quini'yon nij soj manj, ne ve'é 'yaj soj nu' tucuáán tucu'yonj rihaan soj, ne che'é dan sa' uxrá qui'yaj soj á. ³Me raj xcaj soj cuentá se vaa uun chij Jesucristó rihaan nu' snó'o, ne snó'o uun chij rihaan chana nica so', ne uun chij Diose rihaan Jesucristó a.

⁴Dan me se gaa achíin ni'yaj snó'o rihaan Diose do', gaa nata' so' se-nana Diose cuno cunudanj nij síi amán rá ni'yaj man Jesucristó

do', ne sese caráán so' raá so', ne nij ndo'o 'yaj so' rihaan ma'an so' do', rihaan Jesucristó do', vaa ei.

⁵Ne chana me se gaa achíin ni'yaj no' rihaan Diose do', gaa nata' no' se-nana Diose cuno cunudanj nij síi cuchumán rá ni'yaj man Jesucristó do', ne sese se caráán no' raá no', ne nij 'yaj no' rihaan ma'an no' do', rihaan nica no' do', vaa ei. Ase vaa chana raá caan ro', vaa no', ⁶sese se ca'vej rá no' caráán raá no' ei. Táa a se ca'vej cachrij rá no' cacá caan nii raá no', sese ne na'aj no' gaa danj raá no' ei. Sese na'aj no', ne caráán no' raá no' adonj.

⁷Ne nó xcúún núj sno'o caráán núj raá núj ma'. 'O se ase vaa Diose ro', danj vaa ma'an núj sno'o, ne che'é dan ni'yaj yuvii man snó'o ne xcaj yuvii cuentá se vaa ve'é ndo'o vaa Diose síi qui'yaj man snó'o adonj. Ne ni'yaj yuvii man chana ne xcaj yuvii cuentá se vaa ve'é ndo'o vaa snó'o, che'é se cúu man snó'o ro', guun chana a. ⁸Ne'en soj se vaa cúu man ma'an snó'o ro', cavii chana, ne nuveé cuj man chana cavii snó'o ma'. ⁹Ne nuveé che'e chana me qui'yaj Diose man snó'o ma'. Che'e snó'o ro', me qui'yaj Diose man chana adonj. ¹⁰Che'é dan no xcúún chana tijaan chana se vaa uun chij snó'o rihaan no', ne che'é dan caráán no' raá no', ne quene'en nij se-mozó Diose se vaa ve'é 'yaj no' ei.

¹¹Tzaj ne ní' sij noco' man síi 'nij ra'a man ní' ro', se guun cataj ní' se vaa taj se uun snó'o rihaan chana, ne se guun cataj ní' se vaa taj se uun chana rihaan snó'o ma'. ¹²Q se che'e snó'o guun chana rihaan

chumii nihánj, tzaj ne che'é chana me a'ngaa snó'o, ne Diose me síi quiyaj man cunudanj ní' adonj. ¹³Nuchruj raá ma'an soj daj quiyaj soj á. Cunaj vaa cachinj ni'yaj chana rihaan Diose sese se caráan raá no', rá soj na'. Taj ma'. ¹⁴Ne'en cunudanj yuvii se vaa sese gaa xcaan ndo'o yuvé raá snó'o, ne guun na'aj so', ¹⁵tzaj ne sese xcaan yuvé raá chana, ne ve'é vaa no', rá yuvii a. Me rá Diose gaa xcaan yuvé raá chana, ne che'é dan me rque Diose yuvé raá no', me rá Diose caráan yo' raá no' ei. ¹⁶Sese vaa 'o síi na'vej rá cunó nana nihánj, ne taj se quiyaj ní' a ma'. 'O se nuvi' yo'ó tucuáan canoco' ní' a ma'. 'O se veé nihánj me tucuáan noco' ní' do', tucuáan noco' taran' nij síi amán rá ni'yaj man Jesucristó man cunudanj chuman' do', nanj adonj.

¹⁷Vaa yo'ó nana cataj xna'anj uún 'unj rihaan soj, tzaj ne se cataj 'unj se vaa ve'é 'yaj soj ma'. Maan se nij 'yaj soj gaa nuu chre' soj, ne se cavii sa' soj, quiyaj se vaa 'yaj soj ma'. Maan se nij doj cavii soj adonj. ¹⁸Asino yaan cataj xna'anj 'unj rihaan soj che'é se vaa ne cuyaán vaa rá taran' soj a man chuguanj. Dan me se ca'na' nana rihanj, ne cunoj se vaa gaa nuu chre' soj, ne uun yanij ta'aj soj rihaan tuvi' soj, ne ino vaa rá ta'aj 'o 'o soj, ne xa' nana yo', tzaj ne nana ya ya me nana yo', raj nanj á. ¹⁹'O se cunaj uxrá vaa cuxra' ta'aj soj man ma'an soj axee. Ne yaj me se xcaj ní' cuentá ni'yaj ní' me tuvi' soj me síi noco' ya man Jesucristó raá adonj. ²⁰Dan me se gaa nuu chre' soj, navij rá soj chá

xti'no soj che'é síi 'nij ra'a man ní', rá soj, tzaj ne ino uxrá 'yaj soj, ne nuveé che'e ya síi 'nij ra'a man ní' chá xti'no soj ga tinúú soj a ma'. ²¹Maan se che'é ma'an soj chá xti'no 'o 'o soj, ne dan me se ta'aa 'o 'o soj chá ma'an soj, ne na'vej rá soj go' soj chraa cha tinúú soj ma'. Che'é dan na'aan rque yo'o ta'aj tinúú soj, 'yaj soj ei. Ne yo'ó ta'aj soj me se uun xno soj ei. ²²Sese inanj me rá soj cha soj do', co'o soj do', ne me che'é ne quinán' soj tucuá soj cha soj do', co'o soj do' ga. Taj vaj tucuá soj vaa, don 'yaj soj danj na'. Nachri' soj ni'yaj soj man tinúú soj síi noco' man Jesucristó, don 'yaj soj danj na'. Me che'é me rá soj guun na'aj nij tinúú soj nij síi niqúe ga. Daj cataj 'unj rihaan soj, rá soj ga. Ca'vee cataj 'unj se vaa sa' uxrá 'yaj soj axee.

²³Dan me se cataj xna'anj síi 'nij ra'a man ní' rihanj daj quiyaj ní' gaa cha xti'no ní' che'é so', ne aj cataj xna'anj 'unj nana yo' rihaan soj á. Dan me se gaa quisij güii tacuachén síi cu'naj Judas man Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' rihaan nij síi taj ri'yunj man Jesucristó, gaa ne maan ti'nuu dan ro', nicaj síi 'nij ra'a man ní' rachrúun, ²⁴ne nago' so' graciá rihaan Diose che'é rachrúun yo', ne guun che'e so' cuxra' ta'aj so' man rachrúun yo', gaa ne dan me se cataj so':

—Nihánj me nee manj, ne inanj che'é soj vaa nihánj adonj. Cha soj man nihánj, gaa ne yo'o cunuú rá soj manj á —taj Jesucristó rihaan nij síi noco' man so' a.

²⁵Gaa ne quisij chá xti'no nij so', gaa ne nicaj Jesucristó 'o copá nuu na vinó, gaa ne cataj uún so':

—Na vinó nihánj ro', me ton manj, ne che'é ton manj ro', rqué naca Diose 'o nana rihaan soj daj qui'yaj Diose ga soj, ne me ma'an güii co'o soj na nihánj, ne na'nuj rá soj manj á —taj Jesucristó rihaan nij sí noco' man so' a.

²⁶Dan me se me ma'an güii cha soj rachrúun yo' do', me ma'an güii co'o nij soj na vinó yo' do', ne tihaan soj rihaan taran' nij yuvi man rihaan chumi se vaa cavi' Jesucristó che'é soj, ne inanj danj qui'yaj soj ndaa se quisij güii ca'na' uún Jesucristó rihaan chumi nihánj a.

²⁷Che'é dan me sese nij 'yaj yo'o tinúu ní' gaa chá so' rachrúun do', gaa 'o so' na vinó do', che'é sí 'nij ra'a man ní', ne tumé so' cacun', che'é yan 'yaj so' danj adonj. Tumé so' cacun' rihaan nee man sí 'nij ra'a man ní' do', rihaan ton man sí 'nij ra'a man ní' do', nanj adonj.

²⁸Che'é dan xcaj 'o 'o nij soj cuentá daj qui'yaj 'o 'o soj, gaa ne ve'é cha soj rachrúun do', ve'é co'o soj na vinó do' á. ²⁹Sese ne acaj soj cuentá sese nee man sí 'nij ra'a man ní' me se chá soj, ne quiran' soj sayuun, ne sese ne acaj soj cuentá sese ton man sí 'nij ra'a man ní' me se 'o soj, ne quiran' soj sayuun ei. ³⁰Dan me se maan che'é se nij 'yaj soj rihaan sí 'nij ra'a man ní' ro', che'é dan aj ran' que'ee soj sayuun chuguanj. Dan me se ta'aj soj anó chi'ii man, ne yo'ó ta'aj soj yo'o inaj, ne yo'ó ta'aj soj aj cavi' nanj ei.

³¹Sese naquiyaj cuu ní' che'é ma'an ní' daj vaa ní', gaa ne se qui'yaj sí 'nij ra'a man

ní' sayuun ma'. ³²Tzaj maan che'é se nij 'yaj ní', rá sí 'nij ra'a man ní', ne che'é dan 'yaj so' sayuun man ní', che'é rej quinari' ní' daj qui'yaj ní' cavii sa' ní' adonj. Sese nari' sa' ní' chrej sa', gaa ne se quiran' ní' sayuun qui'yaj Diose, asa' qui'yaj so' sayuun man cunudanj yuvi man rihaan chumi nihánj, gaa güii qui'yaj Diose sayuun man nij so' ma'.

³³Che'é dan, gaa nuu chre' soj cha soj, gaa ne na'vij soj ca'na' cunudanj tinúu soj, tinuj, nocoj.

³⁴Sese na'aan ndo'o rque yo'o tuvi' soj ta' asuun, ne cha so' chraa tucua' so', gaa ne se quiran' soj sayuun che'é se vaa 'yaj soj gaa nuu chre' soj ei. Ne yo'ó nana xná'anj soj manj ro', cataj xna'anj 'unj nana yo' rihaan soj asa' cuchij chiháan soj ei.

Nana nihánj taj xna'anj che'é suun sa' nicaj ní' 'yaj Nimán Diose a

12 Me raj xcaj soj cuentá che'é suun sa' nicaj ní' 'yaj Nimán Diose, tinuj, nocoj. ²Ne'en soj se vaa gaa ataa canoco' soj man Diose, ne 'anj yaníj soj rihaan Diose, ne chéé soj rihaan ya'anj acój yuvi, qui'yaj nii, ne náá qui'yaj rma'an nii man soj, tiha' yu'unj nii man soj ei. Ne nij ya'anj yo' me se ne uno nij yo' nana a'mii soj a man adonj. ³Che'é dan xa' ní' sij noco' man Jesucristó nihánj me se ino 'yaj ní', ne che'é dan cataj xna'anj 'unj rihaan soj se vaa nda' se cataj yo'o so' se vaa quij ndo'o vaa Jesucristó, tzaj ne nuveé nana rqué Nimán Diose rihaan so' me nana a'mii so' a ma'. Tzaj ne sese cataj yo'o so'

se vaa 'nij ra'a Jesucristó man ní', ne nana yo' me nana rqué Nimán Diose rihaan so', don a'vee a'mii so' danj adonj. Che'é se racúj Nimán Diose man ní', che'é dan guun nucuaj ní' ca'mii ní' danj ei.

⁴Dan me se ino vaa 'o 'o suun sa' rqué Nimán Diose man ní' nicaj 'o 'o ní' chuguanj. Tzaj ne orún' Nimán Diose me sí' rqué man 'o 'o suun sa' yo' ei. ⁵Ne ino vaa 'o 'o suun 'yaj suun 'o 'o ní' rihaan tinúú ní' ei. Tzaj ne veé orún' sí' 'nij ra'a man ní' me 'yaj nu' rasuun yo' ei. ⁶Ne ino vaa suun 'yaj suun Diose nimán 'o 'o ní', tzaj ne veé orún' Diose 'yaj nu' daj a rasuun sa' yo' ei. Ne Diose me sí' 'yaj suun nimán 'o 'o ní', ne inanj ma'an so' 'yaj don a'vee qui'yaj suun ní' ei.

⁷Dan me se vaa suun sa' nicaj 'o 'o ní', 'yaj Nimán Diose, ne che'é dan ne'en ní' se vaa yanj Nimán Diose ga ní', ne che'é suun sa' nicaj ní' ro', cavii sa' doj nu' nij tinuj ní', qui'yaj ní' adonj. ⁸Dan me se yo'ó tinúú ní' a'mii nana cuu, 'yaj Nimán Diose, ne avii ndo'o raá yo'ó tinúú ní', 'yaj uún ma'an Nimán Diose, ⁹ne yo'ó tinúú ní' me sí' nucuaj ndo'o rá man Diose se vaa racúj ndo'o Diose man ní', ne inanj danj vaa rá so', 'yaj uún ma'an Nimán Diose, ne uun nucuaj yo'ó tinúú ní' tinahuun so' man sí' ran', 'yaj uún ma'an Nimán Diose, tzaj ne veé orún' Nimán Diose 'yaj nanj adonj. ¹⁰Yo'ó tinúú ní' me sí' uun nucuaj 'yaj suun sa' nocoo, ne yo'ó tinúú ní' uun nucuaj nata' nana rqué Diose rihaan, ne yo'ó tinúú ní' me sí' uun nucuaj xcaj cuentá daj vaa nana a'mii 'o 'o ní',

ne so' ro', me sí' ne'en sese se-nana Nimán Diose a'mii ní' ní', ase se-nana sí' chree a'mii ní' a. Dan me se ne'en so' nu' nana a. Ne vaa yo'ó tinúú ní' a'mii xna'ánj naca xna'ánj ne ne'en a ma'an nij so' ma'. Ne yo'ó tinúú ní' ro', me sí' nata' daj ca'mii tinúú ní' sí' a'mii xna'ánj naca yo' a.

¹¹Ne ma'an Nimán Diose me sí' 'yaj uun nucuaj 'o 'o tinúú ní' qui'yaj suun tinúú ní' suun sa' nicaj so', ne orún' Nimán Diose me sí' 'yaj suun nimán 'o 'o ní' nanj adonj. Ne'en Nimán Diose daj vaa 'o 'o ní', ne rqué so' rihaan 'o 'o ní' se vaa me rá so' rque so' man ní', ne dan me se ndaa ino vaa se rqué so' rihaan 'o 'o ní' a.

¹²Ne'en nij soj se vaa vaa orún' nee man ní', tzaj ne man que'ee rej 'yaj suun man ní' adonj. Man ra'a ní' do', man tacóo ní' do', man xréé ní' do', man rlij rihaan ní' do' a. Dan me se que'ee nee 'yaj suun man ní', tzaj ne orún' ní', ne ase vaa nee man orún' yuvii ro', danj vaa taran' ní' sij nocoo' man Jesucristó adonj. Dan me se 'o yuvii me ní' nanj ei. ¹³Dan me se canoco' cunudanj ní' man Jesucristó, ne cayáan Nimán Diose ga 'o 'o ní', ne che'é dan cata' ne ní', ga ne cunuu rcua'aan taran' ní', ne che'é dan ase vaa nee man orún' yuvii ro', vaa taran' ní' cuano nanj chuguanj. Ino vaa ta'aj 'o 'o ní', ne veé dan me se ta'aj ní' me yuvii israelitá do', ta'aj ní' me yuvii yanj do', ta'aj ní' me mozó do', ta'aj ní' ne uun mozó me do', tzaj ne ase vaa nee man orún' yuvii ro', vaa taran' ní' cuano, ne yanj ndo'o Nimán Diose ga cunudanj ní' cuano ei.

¹⁴Ne'en soj se vaa ne 'o cuyaan vaa cunudanj nee man yo'lo yuvii ma'. Maan se ino vaa 'o 'o rej 'yaj suun man yuvii adonj. ¹⁵Dan me se ca'vee se guun rá tacóo ní' se vaa, che'é se na'vee qui'yaj suun yo' se-suun ra'a ní' ro', che'é dan naxuun yo' man ma'an yo' rihaan ní' cataj yo', tzaj ne se guun nucuaj yo' qui'yaj yo' danj ma'. 'O se nee man ma'an ní' me tacóo ní' nanj adonj. ¹⁶Ne ca'vee se guun rá xréé ní' se vaa, che'é se na'vee qui'yaj suun yo' se-suun rlij rihaan ní', ne che'é dan naxuun yo' man ma'an yo' rihaan ní', tzaj ne se guun nucuaj yo' qui'yaj yo' danj ma'. 'O se nee man ma'an ní' me xréé ní' nanj adonj. ¹⁷Ne vaa se uun nu' nee man ní' rihaan ní', ne sese inanj rlij rihaan ní' me nu' nee man ní', ne asa' ca'vee cunq ní', rá soj ga. Ne sese inanj xréé ní' me nu' nee man ní', ne asa' ca'vee naxuun ní' nana, rá soj ga. ¹⁸Diose me síi qui'yaj nu' nee man ní', ne Diöse ro', me síi rqué suun rihaan 'o 'o nee man ní' daj qui'yaj nij yo' ei. ¹⁹Sese cuyaan gaa cunudanj nee man ní', ne nuveé yuvii me ní' ma'. ²⁰Dan me se nda' se ino vaa 'o 'o nee man ní', tzaj ne ve'é vaa nu' nee man ní' ei. ²¹Ne nó xcúun rlij rihaan ní' cataj yo' rihaan ra'a ní': "Taj se uún so' rihanj ma'". Se guun tu'va yo' danj ma'. Ne ne nó xcúun raa ní' cataj yo' rihaan tacóo ní': "Taj se uún so' rihanj ma'". Se guun tu'va yo' danj ma'. ²²'O se nee man ní' nee ninaj doj ro', doj a achiin nee yo' man ní', ²³ne nee man ní' nee nij doj ro',

ve'é a doj niquee sa' yo', 'yaj ní', ne na'vej rá ní' quene'en yuvii man nee yo', ne che'é dan aráán ní' yatzíj man nee yo' a. ²⁴Tzaj ne nee man ní' nee ve'é doj ro', taj se qui'yá' caráán ní' yatzíj man nee yo' ma'. Ne ve'é ndo'o vaa rcua'aan nu' nee man ní', qui'yaj Diöse, ne ve'é doj qui'yaj so' che'é nee man ní' nee cunii doj, ²⁵che'é rej na'vej rá so' gaa yanj nee yo' man ní' a. Maan se ve'é cutumé 'o nee man ní' man tuvi' nee man ní', rá Diöse, ²⁶ne sese quiran' chi'ii doj nee man ní', ne nano rá nu' nee man ní', ne danj inanj uún, ne sese ve'é cavii sa' doj nee man ní', ne guun niha' rá nu' nee man ní' uún a.

²⁷Yaj me se aj canoco' taran' soj man Jesucristó, ne che'é dan ase vaa nee man Jesucristó vaa cunudanj soj, ne ase vaa doj nee man Jesucristó vaa 'o 'o nij soj á. ²⁸Ne Diöse ro', me síi cune' man 'o 'o soj qui'yaj suun soj che'é cunudanj nij síi noco' man Jesucristó, ne ino vaa suun ca'ne' Diöse rihaan 'o 'o soj, ne dan me se asino cune' Diöse man núj sij apóstol nata' se-nana so' rihaan cunudanj nij yuvii man rihaan chumii, gaa ne cune' uún Diöse man nij síi nata' nana rqué Diöse rihaan nij so' a. Gaa ne cune' uún Diöse man nij síi tucu'yón se-nana Diöse rihaan yuvii, gaa ne cune' uún Diöse man nij síi 'yaj suun sa' noco' a. Gaa ne cune' uún Diöse man nij síi uun nucuaj tinahuun man yuvii ran', ne cune' uún Diöse man nij síi racuíj man yuvii quiran' sayuun a. Ne cune' Diöse man nij síi uun chij rihaan

nij sí noco' man Jesucristó, ne cune' Dioso man nij sí ne'en ca'mii xna'ánj naca a.

²⁹Tzaj ne nuveé apóstol nata' se-nana Jesucristó rihaan cunudanj yuvií man rihaan chumii me taran' soj ma'. Nuveé sij nata' nana rque Dioso rihaan nij so' me cunudanj soj ma'. Nuveé sij tucu'yón se-nana Dioso rihaan tinúú ní' me cunudanj soj ma'. Ne uun nucuaj cunudanj ní' qui'yaj suun ní' suun sa' noco ma'. ³⁰Ne uun nucuaj taran' soj tinahuun taran' soj man yuvií ran' ma'. Ne a'mii cunudanj soj xna'ánj naca ma'. Ne uun nucuaj taran' soj cataj xna'anj soj me taj nana a'mii tinúú ní' gaa a'mii tinúú ní' xna'ánj naca ma'. ³¹'O se nana' soj daj qui'yaj soj, gaa ne ca'ne' Dioso suun rihaan soj qui'yaj suun soj nij suun sa' doj á. Sese danj qui'yaj soj, ne cavii sa' taran' soj chuguanj. Tzaj ne me rá 'unj cataj 'unj yo'ó nana rihaan soj, ne me ya raj nari' soj yo'ó tucuáán sa' inanj ei.

**Nana nihánj taj xna'anj
se vaa no xcúún ní' cunuu
'ee rá ní' man yuvií a**

13 Dan me se ca'vee se ca'mij xna'ánj a'mii yuvií do', ca'vee se ca'mij xna'ánj a'mii se-mozó Dioso do', tzaj ne sese ne 'ee raj tuvij, ne se guun niha' rá yuvií cunó yuvií nana ca'mij ma'. Maan se tu'va rma'anj, cataj nij yuvií, ne ase uun gaa agüiin aga' do', ase uun gaa anó aga' do', ta'nga' danj vaa se-nanaj, cataj yuvií nanj á. ²Ca'vee se ve'é ndo'o natá' 'unj nana rque Dioso manj do', ca'vee se

ne'enj nu' nana tihaan Dioso rihaan yuvií do', ca'vee se sa' uxrá avii raj do', ca'vee se amán uxrá raj ni'yaj 'unj man Dioso do', ca'vee se guun nucuáj natunaj rej nicun' 'o quij xcaan che'é se amán uxrá raj ni'yaj 'unj man Dioso do', tzaj ne sese ne 'ee raj tuvij, ne taj se uún 'unj gaa a ma'. ³Ca'vee se rque uun 'unj cunudanj si'yáj rihaan nij sí nique do', ca'vee se rque 'unj ndaa nee man ma'anj do', tzaj ne sese ne 'ee raj man nij sí nique, ne se cavii sa' 'unj daj chihaa mij ma'.

⁴Ne ra'yanj rá sí 'ee rá man tuvi' qui'yaj so' sayuun man tuvi' so' ma'. Tzaj ne vaa inaj nimán so', ne 'ee rá so' man tuvi' so', ne inanj ve'é 'yaj so' rihaan tuvi' so' á. Ne uun xcoj ruvaa rá sí 'ee rá man tuvi' ni'yaj so' tuvi' so' ma'. Ne a'mii xta' so' ma'. 'O se nica' vaa nimán so' a. ⁵Sí 'ee rá man tuvi' ro', inanj ve'é 'yaj so' rihaan tuvi' so', ne ne aráya'anj so' inanj ma'an so' ma'. 'O se aráya'anj so' tuvi' so' a. Ne ra'yanj rá so' caxrii yuvaa so' ma'. Ne nuú rá so' sayuun qui'yaj yuvií man so' gaa rque ma'. ⁶Nuveé sij niha' rá ne'en man yuvií 'yaj cacun' me so' ma'. Tzaj ne niha' rá so' ne'en so' se vaa uno yuvií nana ya a. ⁷Uun nucuaj so' ran' so' naj guun sayuun, ne ne tanáj ma'an so' man tinúú so' ma'. 'O se yo'ó amán rá so' uno so' cunudanj nana sa', ne yo'ó ne'en so' se vaa inanj sa' uxrá cavii ní' vaa güii, ne inanj danj vaa rá sí 'ee rá man tuvi' adonj. ⁸Xa' suun 'ee rá tuvi', tzaj ne yo'ó gaa yo' nu' cavii nu' ca'anj ei. Cuanó nihánj me se man sí nata'

nana rqué Diose rihaan nij so', tzaj ne vaa güii ca'ne' rá nij so' ga suun yo' ei. Ne cuano nihánj me se man yuvií a'mii xna'ánj naca xna'ánj ne ne'en ma'an yuvií, tzaj ne vaa güii ca'ne' rá nij so' ga suun a'mii xna'ánj yo' a. Ne cuano nihánj me se man síí avii ndo'o raá, 'yaj Nimán Diose, tzaj ne vaa güii se go' nij so' doj nana rihaan yuvií a ma'. ⁹Dan me se nu' nana sa' a'mii ní' do', nu' nana cuu avii raá ní' 'yaj Diose do', me se ta'aj guce nana me yo' nanj adonj. Tzaj ne vaa güii quinaavij yo' nanj adonj. ¹⁰'O se güii quinan' ní' rihaan Diose me se Diose me síí qui'yaj yo'o quene'en ní' cunudanj nana, ne se cachiin a doj nana ca'mii ní' a ma'.

¹¹Gaa mej xnii me se a'mii xníí 'unj, ne daj se uun rá xnii, danj uun raj, ne daj se nuchruj raá xnii, danj nuchruj raá 'unj a. Tzaj ne yaj cachij 'unj, guún 'unj snó'o nocoo, ne tanáj xcó 'unj nu' se vaa qui'yáj gaa mej xnii a. Dan me se ase vaa se 'yaj inanj xnii ro', danj vaa 'yaj ní' cuano, tzaj ne vaa güii tanáj xcó ní' man nu' se vaa 'yaj ní' cuano á. ¹²Vaa se ne'en ní' cuano, rá ní', tzaj ne ne ne'en sa' ní' man yo' ma'. Dan me se ase vaa yuvií ni'yaj rihaan 'o se ni'yaj rihaan ro', danj vaa ní', ne sese ne naruvii rihaan se ni'yaj rihaan, ne se quene'en sa' yuvií rihaan yuvií ma'. Ne danj vaa ní' uún, ne man ndo'o rasuun ne ne'en sa' ní' ei. Tzaj ne vaa güii canicun' ní' rihaan ma'an Diose, ne sa' uxrá quene'en ní' man ma'an so' a. Cuano nihánj me se ne ne'enj cunudanj, tzaj ne vaa güii, ne

ase vaa ne'en Diose manj ro', danj gaa quene'enj man cunudanj adonj. ¹³Tzaj ne vaa va'núj suun sa' no xcúún ní' qui'yaj ní' cuano, ne dan me se guun nucuaj rá ní' man Diose, ne guun ya rá ní' se vaa ya cavii sa' ní', ne gaa 'ee rá ní' tuvi' ní' a. Yo' me va'núj se no xcúún ní' qui'yaj ní', tzaj ne orún' suun gaa 'ee rá man tuvi' ro', yo' me suun nocoo doj rihaan cunudanj yo'ó suun ei.

Nana nihánj taj xna'anj che'é xna'ánj naca xna'ánj ne ne'en ma'an yuvií a

14 Che'é dan yo'o gaa suun 'ee rá man tuvi' nimán soj ei.

Tzaj ne nana' soj daj qui'yaj soj, ne nica' soj suun sa', qui'yaj Nimán Diose ei. Tzaj ne doj a guun rá soj nata' soj nana rqué Diose rihaan soj ei. 'O se sa' doj vaa suun yo' chuguanj. ²Dan me se xa' síí a'mii xna'ánj naca, tzaj ne ne a'mii so' rihaan yuvií ma'. Rihaan Diose a'mii so', ne taj síí uno nana a'mii so' ma'. 'O se racuíj Nimán Diose man so' a'mii so' nana tihaan Diose rihaan ma'an so' adonj.

³Tzaj ne síí nata' nana rqué Diose rihaan, tzaj ne rihaan yuvií a'mii so', ne sa' doj xcaj nij yuvií cuentá daj qui'yaj nij yuvií canoco' nij yuvií man Diose, ne nari' nucuaj nimán nij yuvií, qui'yaj so', ne se nanó rá nij yuvií ma'. 'O se guun niha' doj rá nij so' adonj. ⁴Dan me se síí a'mii xna'ánj naca ro', orún' ma'an so' noco' sa' doj man Diose, 'yaj so', tzaj ne síí nata' nana rqué Diose rihaan me se sa' doj noco' cunudanj nij síí amán rá ni'yaj man Jesucristó man Diose, 'yaj so' adonj.

⁵Me raj ca'mii taran' soj xna'ánj

naca, tzaj ne sa' doj nata' soj nana rqué Diose rihaan soj ei. Dan me se sa' doj 'yaj síí nata' se-nana Diose rihaan síí a'mii xna'ánj naca, tzaj ne sese guun nucuaj síí a'mii xna'ánj naca cataj xna'anj so' rihaan nij yuvií me taj nana a'mii so' gaa uun che'e so' a'mii so' xna'ánj naca, ne sa' doj qui'yaj so', ne cavii sa' doj nij síí amán rá ni'yaj man Jesucristó, qui'yaj so', sese danj qui'yaj so' adonj.

⁶Cuno soj ca'mij, tinuj, nocoj, ne dan me se sese cuchí' 'unj rihaan soj, ne cuno soj sese inanj xna'ánj naca ca'mij rihaan soj, rá soj na'. Taj ma'. Me nana nari' soj, sese danj qui'yáj ga. Tzaj ne sese tiháán 'unj yo'o nana naca nana ca'mii Diose rihanj rihaan soj, ne cuno soj doj, ne sese cavii ndo'o raá 'unj do', sese nata' 'unj nana rqué Diose manj do', sese tucuyonj rihaan soj do', ne cuno sa' soj doj ei. ⁷Dan me se ne'en soj daj vaa ya'ánj, ne ne vaa i'na' ya'ánj, tzaj ne vaa che'é agüiin sca' yo', ne sese ne tica'mii sca' nii man ya'aa nuu rihaan ya'ánj yo' gaa anicaj 'o 'o chra', gaa ne asa' ca'vee xcaj yuvií cuentá me chra' me achraá nii rihaan ya'ánj yo' ga. ⁸Sese ne tunacaj nii se-nana chruun a'yánj yo' gaa a'yánj nii, gaa ne asa' ca'vee xcaj nij tanuu cuentá se vaa ca'anj nij so' cunu' nij so' ga. ⁹Ne ase vaa ya'ánj do', chruun a'yánj do', ta'nga' danj vaa nij soj uún, ne sese ca'mii soj xna'ánj naca, ne sese se gaa nica nana ca'mii soj, ne asa' ca'vee cuno yuvií me taj soj ga. 'O se se ca'mii soj rihaan yuvií a ma'. Maan rihaan nana uun ca'mii soj, raj a.

¹⁰Dan me se man uxrá xna'ánj a'mii yuvií rihaan chumií nihánj, raj, ne vaa yuvií uno cunudanj nij xna'ánj yo', ¹¹tzaj ne sese ca'mii yo'o so' xna'ánj a'mii ma'an so' rihanj, ne sese se cunoj nana ca'mii so', gaa ne sij 'na' yo'ó chuman' guun so' rihanj, ne tananj 'unj, ne guún 'unj sij 'na' yo'ó chuman' rihaan so' a.

¹²Che'é dan me xcaj soj cuentá daj qui'yaj ma'an soj uún, ne dan me se guun rá soj nicaj soj suun sa', qui'yaj Nimán Diose, tzaj ne nano' soj daj qui'yaj soj, ne ca'vee nicaj soj suun sa' doj suun racufj man cunudanj yo'ó nij síí amán rá ni'yaj man Jesucristó, qui'yaj Nimán Diose a. 'O se cavii sa' soj doj, sese danj qui'yaj soj adonj.

¹³Che'é dan me sese vaa yo'o tinúú soj síí a'mii xna'ánj naca, ne no xcúún so' cachinj ni'yaj so' rihaan Diose se vaa guun nucuaj so' cataj xna'anj so' me taj nana ca'mii so' rihaan nij yuvií cuno nana yo' adonj. ¹⁴Tzaj ne sese ca'mii 'unj xna'ánj naca cachinj ni'yáá 'unj rihaan Diose, ne inanj maan nimán 'unj me cachinj ni'yaj rihaan Diose, ne cúú yavej, tzaj ne se cachín ni'yaj yo' rihaan Diose a ma'. ¹⁵'O se me se no xcúún 'unj qui'yáj ga. 'O se no xcúún 'unj asino yaan cachinj ni'yáj rihaan Diose ga nimanj, gaa ne cachinj ni'yaj cúú yavej uún rihaan Diose, ne asino yaan cachraa 'unj chra' rihaan Diose ga nimanj, gaa ne nu' cúú yavej cachraa chra' uún rihaan Diose adonj. ¹⁶Danj qui'yaj soj che'é se asa' nuu chre' soj cachinj ni'yaj soj rihaan Diose, ne 'na' nij síí ataa nari' sa'

se-nanā Diose a. Ne sese inan̄j nimán so' cachin̄j ni'yáá so' rihaan Diose do', sese inan̄j nimán so' nago' so' graciá rihaan Diose do', sese inan̄j nimán so' cataj se vaa sa' vaa Diose do', ne asa' ca'vee cunō sís 'na' naca nana ca'mii so' ga. Asa' ca'vee cataj so' se vaa ya uxrá vaa nana ca'mii so' ga. ¹⁷Ca'vee se ve'é uxrá gaa nana cachin̄j ni'yáá so' rihaan Diose, tzaj ne yo'ó so' ro', se ca'vee guun niha' rá so', qui'yáá so' ma'.

¹⁸Nagó' 'un̄j graciá rihaan Diose che'é se xcaan vaa xna'ánj naca a'mij rihaan taran' nij soj, che'é se 'un̄j me sís ne'en doj xna'ánj naca rihaan taran' soj a. ¹⁹Tzaj ne gaa nuu chre' 'un̄j ga nij tinúú ní' nij sís amán rá ni'yaj man Jesucristó, ne nō xcúnj ca'mij nana avii cúu yavej rihaan nij so', ne dan me se ca'vee se chi' m̄j nana xna'ánj naca ca'mij, tzaj ne se cavii sa' doj tinúj, qui'yaj nana yo' a ma'. Tzaj ne sese ca'mij nuj se 'un' guee nana cavii cúu yavej rihaan tinúú ní', tzaj ne cavii sa' nij so' doj, qui'yaj nana yo', che'é se nana uno nij so' me yo' ei.

²⁰Gaa sca' raá nij soj, tinuj, nocoj. Se gaa raá soj ase vaa raá 'o' xnii ma'. Dan me se ase vaa ne'ej ataa nari' qui'yaj cacun' ro', danj gaa soj, tzaj ne gaa sca' raá soj ei. ²¹Dan me se vaa nana nō rihaan danj Diose taj se vaa: “Ca'nej 'un̄j yuvīj man gan' cuchí' rihaan nij yuvīj israelitá, ne yo'ó xna'ánj quinata' nij so' rihaan nij yuvīj israelitá, tzaj ne se cuno nij yuvīj israelitá nana ca'mij rihaan nij so' ma'.” Danj cataj Diose rihaan nij yuvīj israelitá gaa naá a. ²²Dan me se xcáj ní'

cuénta se vaa nuveé che'e ma'an ní' sij amán rá ni'yaj man Jesucristó vaa xna'ánj naca xna'ánj ne ne'en a 'ó yuvīj yo' ma'. 'O se che'é nij sís ne amán rá ni'yaj man Jesucristó vaa xna'ánj naca yo', ne dan me se cunō nij so' xna'ánj naca, gaa ne xcáj nij so' cuénta se vaa nuveé sij noco' man Diose me ma'an nij so' a. Ne se-nanā Diose nana nata' nii ro', nuveé che'e nij sís ne amán rá ni'yaj man Jesucristó vaa nana yo' ma'. 'O se che'é ní' sij amán rá ni'yaj man Jesucristó vaa nana yo' adonj.

²³Dan me se sese inan̄j xna'ánj naca ca'mii taran' soj gaa nuu chre' soj, ne catuū nij sís ataa nari' sa' tucuáán noco' ní' catuū sís ne amán rá ni'yaj man Jesucristó catuū rá ve' ga nij soj, ne daj cataj nij so', rá soj ga. Se cuno nij so' xna'ánj ca'mii soj a ma'. Che'é dan: “Snúú rma'an nij soj”, cataj nij so' nanj adonj. ²⁴Tzaj ne sese nata' taran' soj nana rqué Diose rihaan soj, ne catuū nij sís ataa nari' tucuáán noco' ní' catuū nij sís ne amán rá ni'yaj man Jesucristó catuū rá ve', gaa ne xcáj nij so' cuénta che'é cacun' tumé nij so', qui'yaj taran' soj, ne quinano rá nij so' che'é cacun' tumé nij so', qui'yaj taran' soj chuguanj. ²⁵Cuno nij so' nana ca'mii taran' soj, gaa ne xcáj nij so' cuénta che'é nu' se chi'ii man nimán nij so', ne ca'an̄j canicun' ruj nij so', gaa ne na'vij nij so' rihaan Diose, ne cataj ya nij so' se vaa ya Diose ne ga soj ei.

²⁶Che'é dan nihánj me cataj xna'an̄j 'un̄j rihaan soj daj qui'yaj soj, tinuj, nocoj. Gaa nuu chre' soj, ne inō gaa se qui'yaj 'o' 'o' soj ei.

Yo'ò tinúú soj cachraa 'ò chra', ne tucuyón yo'ó tinúú soj se-nana Diose rihaan soj, ne nata' yo'ó tinúú soj nana rqué Diose rihaan so', ne ca'mii yo'ó tinúú soj xna'ánj naca, ne cataj xna'anj yo'ó tinúú soj me taj nana ca'mii tinúú soj sí ca'mii xna'ánj naca, ne inanj danj qui'yaj soj, racuíj taran' soj man tinúú soj, gaa ne ve'é doj canoco' sa' soj man Jesucristó a.

²⁷Sese vaa vij va'nuj soj me rá ca'mii xna'ánj naca, ne ca'vee ca'mii nij so', tzaj ne sese que'ee soj doj me rá ca'mii, gaa ne se ca'vee ma'. 'O se dínj tu'va ta'aj soj, gaa ne canicun' yo'ó tuvi' soj nata' so' me nana me ca'mii nij sí ca'mii xna'ánj naca yo' á. ²⁸Tzaj ne sese taj vaj a 'ò soj guun nucuaj nata' che'é nana ca'mii nij sí ca'mii xna'ánj naca, ne táa a se se ca'mii nij so' xna'ánj naca rihaan yuvij a ma'. Maan se dínj gaa tu'va nij so' gaa nuu chre' soj á. Inanj rihaan ma'an nij so' do', rihaan Diose do', ca'mii nij so' xna'ánj naca yo' á.

²⁹Dan me se veé danj qui'yaj guee soj asa' nata' soj se-nana Diose uún a. Nata' vij va'nuj tinúú soj, sí rqué Diose se-nana so' rihaan, ne nuchruj raá yo'ó tinúú soj nana nata' nij so', sese ya ya se-nana Nimán Diose me nana nata' nij so' a. ³⁰Sese nata' yo'ò so', ne sese guun rá yo'ó so' nata' so' yo'ó nana rqué Diose rihaan ma'an so', ne ca'ne' rá sí nicun' a'mii yo' ca'mii yo'ó tinúú so' á. ³¹Veé dan me se gaa ya'núj rihaan taran' soj, ne ndaa yo'ò yo'ò soj nata' nana rqué Diose rihaan soj, ne nari' cunudanj soj nana achiin man soj, gaa ne

nari' nucuaj nimán taran' soj a.

³²Sese uun nucuaj nij sí nata' nana rqué Diose rihaan nij so' quirii ta'nga' nij so' rihaan nimán ma'an nij so', ne uun nucuaj nij so' ca'ne' rá nij so' ga nana a'mii nij so' adonj.

³³⁻³⁴Dan me se xa' Diose, tzaj ne nuveé sij tinachej rasuun me Diose ma'. 'O se Diose ro', me sí 'yaj nica vaa nu' rasuun adonj.

Dínj gaa tu'va chana gaa nuu chre' nij soj sij amán rá ni'yaj man Jesucristó á. Ne nó xcúún chana ca'mii chana ma'. Maan se danj nano xrej no' á. Inanj danj taj se-tucuanj Moisés, ne inanj danj vaa tucuáán noco' cunudanj ní' sij sa' noco' man Diose man daj a chuman' a. ³⁵Sese vaa 'ò nana me rá chana nari' no', ne xna'anj no' man snó'o nica no' ve' tucuá no', ne cataj xna'anj so' rihaan no' a. Tzaj ne nij vaa sese canicun' chana ca'mii no' rihaan cunudanj nij sí amán rá ni'yaj man Jesucristó gaa nuu chre' nij so' adonj.

³⁶Nuveé nana cavii raá nij soj me se-nana Diose ma'. Nuveé inanj soj me sí cuchi' se-nana Diose rihaan ma'. Che'é dan me xcaj soj cuentá daj vaa tucuáán noco' núj sij amán rá ni'yaj man Jesucristó á. ³⁷Sese guun rá yo'ò so' se vaa ne'en so' nata' so' nana rqué Diose rihaan so' do', sese guun rá so' se vaa yanj Nimán Diose ga ma'an so' do', ne xcaj so' cuentá se vaa nana nihánj nana cachrón 'unj che'é soj ro', nana cataj xna'anj ma'an sí 'nij ra'a man ní' rihaan ní' me nana nihánj a. ³⁸Sese vaa yo'ò sí taj se vaa nuveé nana cataj xna'anj sí 'nij ra'a man ní' me

nana nihánj, ne se cuchumán rá ní' se vaa sij nata' se-nana Diose me ma'an so' ma'. ³⁹Che'é dan me nana' uxrá soj daj qui'yaj soj, ne guun nucuaj soj nata' soj nana rque Diose rihaan soj, tinuj. Ne se cataj soj se vaa se ca'vee ca'mii yuvii xna'ánj naca mei. ⁴⁰Tzaj ne ve'é inanj qui'yaj soj nu' se vaa 'yaj soj, ne chij inanj qui'yaj soj nu' se-suun Diose ei.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa cunuu i'na' ya uún Jesucristó gaa cavi' so', ne danj gaa cunuu i'na' ya ma'an ní' uún a

15 Yaj me se me raj na'nuj rá soj nana cataj xna'anj 'unj rihaan soj, tinuj, nocoj. Dan me se nana sa' aj natá' 'unj rihaan soj asij rque me nana nihánj, ne cuno soj nana nihánj, ne raan noco' soj man nana nihánj a. ²Dan me se che'e nana nihánj nana natá' 'unj rihaan soj me quinanii soj rihaan sayuun, sese yo'ó raan canoco' soj nana nihánj ei. Tzaj ne sese tu'va rma'an soj do', sese ne ya noco' soj nana sa' nihánj do', ne se cavii sa' soj ma'. Maan se quiran' soj sayuun nanj adonj. ³'O se asino yaan nataj nana sa' narí' 'unj rihaan soj, ne nana cataj xna'anj nii rihanj me nana nihánj, se vaa cavi' Jesucristó che'é cacun' tumé ní', ndaa vaa taj danj Diose a. ⁴Dan me se cachin' nii man so' rque yo'óó, gaa ne dan me se cachén va'nuj güii, ne cunuu i'na' uún so', ne dan me se ase vaa tu'va guee danj Diose vaa quiran' so' a. ⁵Dan me se curuvi' so' ni'yaj sí' cu'naj Pedró, ne gaa doj, gaa ne curuvi'

uún so' ni'yaj nu' chuvij nij apóstol cune' so' man nata' se-nana so' a.

⁶Cachén doj güii, gaa ne curuvi' uún so' rihaan 'un' cientó táá doj tinúú ní' sí' noco' man so' a. Dan me se ta'aj nij so' cavi', tzaj ne yo'ó ta'aj nij so' vaa i'na' cuano ga ní' a. ⁷Gaa ne cachén doj, gaa ne curuvi' uún Jesucristó ni'yaj sí' cu'naj Santiagó, ne veé dan, gaa ne curuvi' uún so' ni'yaj cunudanj nij apóstol cune' so' man nata' se-nana so' a. ⁸Veé dan, gaa ne curuvi' uún so' ni'yaj ma'anj a. Sí' noco' xcó taran' nij sí' quene'en man so' mej, ne ase vaa 'o ne'ej ni'ya' vaa 'unj rihaan nij so' nanj ei. 'O se ne nó xcúún 'unj guún 'unj apóstol rihaan nij so' a ma'.

⁹'O se gaa ataa canocoj man Jesucristó, ne qui'yaj ndo'oj sayuun man nij sí' cuchumán rá ni'yaj man Jesucristó, ne che'é dan yaj mej sí' noco' rihaan cunudanj nij apóstol cune' Jesucristó man nata' se-nana so' a. Che'é dan nuveé sij no xcúún nata' rihaan yuvii che'é so' mej, raj a ma'. ¹⁰Tzaj ne sa' uxrá qui'yaj Diose che'ej, ne racúj ma'an Diose manj, ne che'é dan mej apóstol cuano adonj. Nuveé se qui'yaj rma'an Diose danj manj ma'. 'O se 'unj nihánj ro', me sí' 'yaj suun doj rihaan cunudanj nij apóstol cune' Jesucristó man, tzaj ne nuveé ma'anj 'yaj suun ma'. 'O se che'é se racúj Diose manj ro', che'é dan 'yáj danj, ne ma'an Diose 'yaj danj adonj. ¹¹Ne a'mii natáj 'unj a'mii natáj yo'ó nij apóstol cune' Jesucristó man a'mii natáj se-nana Diose nana sa', ne che'é se ca'mii natáj cunudanj núj rihaan soj, che'é

dan cuchumán rá soj cuno soj nana sa' yo' ei.

¹²Dan me se ne'en soj se vaa a'mii natáj núj se vaa cunuu i'na' uún Jesucristó gaa cavi' so', ne che'é dan me che'é taj ta'aj yuvií 'nij sca'núj soj se vaa se ca'vee cunuu i'na' uún nij síí cavi' ga. ¹³Sese ya se ca'vee cunuu i'na' uún nij síí cavi', gaa ne me che'é cunuu i'na' uún Jesucristó, rá soj ga. ¹⁴Sese ya ne cunuu i'na' uún Jesucristó, gaa ne tu'va rma'an núj gaa a'mii natáj núj aj na'. Amán rma'an rá soj ni'yaj soj nana ne a'mii núj gaa aj na'. ¹⁵Aj cataj xna'anj núj rihaan soj se vaa cunuu i'na' uún Jesucristó, qui'yaj Diose, tzaj ne sese se ca'vee cunuu i'na' uún nij síí cavi', gaa ne ne cunuu i'na' uún Jesucristó vaa gaa na'. Síí ne me núj, ne ca'mii ne núj che'é ma'an Diose vaa gaa aj na'. ¹⁶O se sese se ca'vee cunuu i'na' uún nij síí cavi', gaa ne ne cunuu i'na' uún Jesucristó vaa gaa a ma'. ¹⁷Ne sese ya ne cunuu i'na' uún Jesucristó, ne nana amán rá soj yo' ro', nana tiha' yu'unj me yo' vaa gaa asanj. Ne quiran' ma'an soj sayuun che'é nu' cacun' tumé soj, ¹⁸ne nij síí cavi' síí cuchumán rá ni'yaj man Jesucristó me se cuchumán rma'an rá nij so', ne ca'anj nij so' rihaan ya'an vaa gaa nanj asanj. ¹⁹Ne ní' sij guun ya rá se vaa cavií sa' ní' qui'yaj Jesucristó me se doj a quij quiran' ní' rihaan daj a nij yuvií man rihaan chumií nihánj vaa gaa asanj. Dan me se che'é se nana tiha' yu'unj noco' ní', gaa ne doj a quij quiran' ní' vaa gaa ei.

²⁰Tzaj ne, taj ma'. 'O se ya uxrá cunuu i'na' uún Jesucristó gaa cavi' so' adonj. Che'é se cunuu i'na' uún so' ro', che'é dan ne'en ya ní' se vaa cunuu i'na' uún nij síí cavi' cuchumán rá ni'yaj man so' adonj. ²¹Dan me se che'é se orún' snó'o me qui'yaj cavi' cunudanj yuvií man rihaan chumií ro', che'é dan orún' snó'o me qui'yaj cunuu i'na' uún yuvií adonj. ²²Dan me se che'é se vaa qui'yaj orún' síí cu'naj Adán ne cavi' taran' yuvií ro', veé danj qui'yaj Jesucristó, ne che'é orún' so' ro', me cunuu i'na' uún cunudanj yuvií noco' man so' adonj.

²³Tzaj ne ndaa 'o 'o orá quisij 'o 'o rasuun adonj. Dan me se Jesucristó me síí cunuu i'na' asino yaan rihaan cunudanj yuvií, gaa ne güüi ca'na' uún so' rihaan chumií nihánj ro', me se asino nij síí cuchumán rá ni'yaj man so' cunuu i'na' uún ei. Dan me se quisij cunuu i'na' taran' nij síí noco' man so', ²⁴gaa ne quinvij nu' chumií nihánj a. Dan me se asino yaan ca'nee Jesucristó nu' suun atā taran' nij yuvií do', taran' nij ya'anj uun chij rihaan chumií nihánj do', gaa ne nago' Jesucristó nu' chumií nihánj rihaan Rej ní' Diose, gaa ne ma'an Diose guun chij rihaan chumií nihánj adonj. ²⁵O se no xcúún Jesucristó guun chij Jesucristó rihaan chumií nihánj ndaa se qui'yaj canaán ya ya so' rihaan taran' nij síí taj ri'yunj man so' adonj. ²⁶O se síí taj ri'yunj man Jesucristó me se 'yaj avi' yuvií, ne dan me se yo'o qui'yaj canaán Jesucristó rihaan se 'yaj avi' yuvií,

gaa ne quisij quinavij cunudanj nij sí taj ri'yunj man Jesucristó ei.

²⁷Danj Diose taj se vaa qui'yaj canaán Jesucristó rihaan cunudanj rasuun, qui'yaj Diose a. Danj a'mii danj Diose, tzaj ne se guun chij Jesucristó rihaan ma'an Diose ma'. 'O se Diose me sí qui'yaj guun chij so' rihaan cunudanj yo'ó nij rasuun adonj. ²⁸Asa' guun chij Jesucristó rihaan nu' rasuun qui'yaj Diose, ne guun chij Diose rihaan ma'an Jesucristó, ne dan me se qui'yaj canaán Jesucristó rihaan cunudanj rasuun, qui'yaj Diose, gaa ne guun chij Diose rihaan ma'an so', gaa ne Diose me sí guun chij ndo'o rihaan cunudanj rasuun adonj.

²⁹Sese se cunuu i'na' sí cavi', gaa ne me che'é ata' ne nii che'é 'o xngá, rá soj ga. Sese se cunuu i'na' ya uún nij sí cavi', gaa ne ata' ne rma'an nii che'é sí cavi' a. Tzaj ne 'o se ya uxrá cunuu i'na' uún nij sí cavi', rá nii ei. ³⁰Me che'é niganj vaj núj rihaan sayuun che'é se-nana Diose, rá soj ga.

³¹Ya inanjanj danj vaj núj rihaan sayuun, tinuj, nocoj. Ne'en soj se vaa niha' ndo'o rá núj che'é suun 'yaj suun núj sca'núj soj che'é sí 'nij ra'a man ní', ne dan me se ya taj xna'anjanj 'unjanj rihaan soj se vaa maan na'vij núj 'o 'o güii cavi' núj che'é se-nana Diose ei. ³²Quiran' ndo'oj sayuun chuman' Efeso, ne dan me se ase vaa sayuun ran' sí unu' ga xcuu yuva ro', ta'nga' danj vaa sayuun quiranjanj, ne me che'é qui'yájanj danj, rá soj, sese yuun che'é cavijanj ga. 'O se qui'yaj suun uun 'unjanj vaa gaa nanjanj ei. Sese ya uxrá se cunuu i'na' uún nij sí

cavi', gaa ne dojan ve'é sese canoco' ní' nana a'mii yuvij man rihaan chumij nihánjanj chuguanjanj. Dan me se yuvij man rihaan chumij nihánjanj taj: "Daj dojan quisij güii cavi' ní' á. Che'é dan cha ní' chraa do', co'o ní' tzi' do', yaj gaa vaa i'na' ní' á", taj nij yuvij man rihaan chumij nihánjanj yuvij ne guun ya rá se vaa cunuu i'na' uún ní' a. Tzaj ne ne 'yaj núj danjanj ma'. 'O se ne'en ya núj se vaa cunuu i'na' ya uún nij sí cavi' adonjanj.

³³Ca'ne' rá soj ga suun tiha' yu'unjanj man ma'an ei. Nda' se sa' vaa nimán soj, tzaj ne sese cachee soj ga sí chii, ne nuu chii nimán soj, qui'yaj nij so' ei. ³⁴No xcúun soj xcajan naca soj cuentá, ne ca'ne' rá soj ga suun 'yaj cacun' ei. 'O se ta'ajan soj me sí ne ne'en uxrá danjanj vaa Diose, raj a ma'. 'O se vaa che'é guun na'ajan soj chuguanjanj.

Nana nihánjanj taj xna'anjanj dajan quiran' ní' güii cunuu i'na' uún ní' a

³⁵Tzaj ne vaa yuvij catajan: "Asa' ca'vee cunuu i'na' uún nij sí cavi' ga. Daj gaa nee man nij so' asa' cunuu i'na' uún nij so' ga", taj nij yuvij, xna'anjanj nij yuvij a. ³⁶Tzaj ne sí ni'yon mé so', sese danjan a'mii so' chuguanjanj. Ne'énan so' danjan ran' 'núu unô so' ei. Asino yaan uchruu 'núu yo' rque yo'ó, gaa ne xtun' ma'an 'núu yo', gaa ne xra' naa le'ej man 'núu yo' a. Sese se cuchruu 'núu yo' rque yo'ó, ne dajan chihaa mij se xra' naa ma'. 'O se ase vaa ran' 'núu gaa unô nii man yo' rque yo'ó ro', danjan gaa quiran' ní' adonjanj.

³⁷Ne sese cunô so' yo'o caan 'núu trigó do', naj guun caan do', rque

yo'óó, ne nuveé ma'an coj me se caxríj so' rque yo'óó ma'. Maan se caân me yo', tzaj ne síj xra' yo', gaa ne nahuun yo' coj adonj. ³⁸Tzaj ne ino vaa coj xra' man 'o 'o caân, ne ase vaa me rá Diose gaa 'o 'o coj ro', ta'nga' danj vaa 'o 'o coj xra', 'yaj Diose adonj. ³⁹Ne ne 'o cyaan vaa nu' nee ma'. 'O se ca'vee se nee man yuvii do', ca'vee se nee man xcuu do', ca'vee se nee man xtâj do', ca'vee se nee man xcuaj do', tzaj ne ino vaa a'ngaa 'o 'o nij nee yo' adonj. ⁴⁰Ne man rasuun rej xta', ne man rasuun rihaan yo'óó, ne ino doj vaa rasuun man rej xta' ga rasuun man rihaan yo'óó nihánj, tzaj ne ve'é uxrâ vaa cunudanj nij rasuun yo' ei. ⁴¹Dan me se ve'é vaa güii do', ve'é vaa yavii do', ve'é vaa yati' do', tzaj ne ino vaa ruvi' 'o 'o nij rasuun yo' gaa ni'ya' man nij yo', ne veé danj ino vaa 'o 'o nij yati' uún chuguanj.

⁴²Dan me se ase vaa ino vaa 'o 'o nij rasuun yo' ro', vaa 'o 'o ní' uún chuguanj. Ne nee man ní' asa' quisíj cunuu i'na' uún ní' me se ino gaa nee yo' ga nee man ní' cuano chuguanj. Ne nee man ní' cuano, tzaj ne daj doj cavi' yo', ne vaa güii cavi' ní', gaa ne cachin' nii man nee man ní' rque yo'óó, gaa ne cunuu ino yo' ei. Tzaj ne asa' cunuu i'na' uún ní', gaa ne daj chihaa míj se cavi' uún nee man ní' a ma'. ⁴³Xa' nee man ní' cuano, tzaj ne nij vaa yo', tzaj ne asa' cunuu i'na' uún ní', ne inanj ve'é ndo'o gaa nee man ní' asa' cunuu i'na' uún ní' ei. Tzaj ne cuano me se taj se 'ya' guun nucuaj yo' ma'. Tzaj ne asa' cunuu i'na' uún ní', ne

gaa nucuaj ndo'o nee man ní' adonj.

⁴⁴Nee man uun rihaan chumii nihánj cuano me ní', tzaj ne asa' cunuu i'na' uún ní', ne nee yo' canoco' sa' man Diose guun nee man ní' adonj. Dan me se sese ne'en ní' se vaa ya vaa nee man ní' cuano, ne veé danj ya uxrâ gaa yo'óó nee sa' man ní', qui'yaj Diose ei. Ne nee yo' me yo' canoco' sa' man Diose chuguanj.

⁴⁵Ne danj Diose taj se vaa snó'o qui'yaj Diose asino yaan me sí' cu'naj Adán, ne gaa tihaj qui'yaj Diose man so' me se ca'neé Diose nana vaa i'na' rque nee man so' a, taj danj Diose a. Dan me se ase vaa sí' cu'naj Adán ro', danj vaa sí' cu'naj Jesucristó, tzaj ne ino doj vaa Jesucristó, ne dan me se gaa cunuu i'na' uún Jesucristó, ne cunuu ino un' nee man so', ne dan me se 'vee vaa i'na' ndaa ma'an ní', 'yaj so' a. Ne che'é dan cunuu i'na' uún taran' ní' chuguanj. ⁴⁶Tzaj ne asino yaan vaa nee man ní' gaa man ní' rihaan chumii nihánj, gaa ne vaa güii, gaa ne ma'an ní' nicaj nee sa' doj yo' a. ⁴⁷Xa' snó'o qui'yaj Diose asino yaan, tzaj ne yo'óó uun guun so' a. Dan me se nicaj Diose yo'óó man rihaan chumii nihánj, qui'yaj Diose man so', tzaj ne xa' yo'óó snó'o, tzaj ne Jesucristó me so', ne so' me sí' cavi' rej xta' ca'na' rihaan ní' adonj. ⁴⁸Ne ase vaa sí' cu'naj Adán sí' guun yo'óó ro', ta'nga' danj vaa cunudanj yuvii man rihaan chumii nihánj, tzaj ne ase vaa Jesucristó sí' cavi' rej xta' ro', ta'nga' danj vaa cunudanj yuvii yanj rej xta' nanj á. ⁴⁹Gaa man ní' rihaan chumii nihánj me se ase vaa

Adán sí guun yo'óo ro', danj vaa ma'an ní', tzaj ne vaa güii, ne ase vaa Jesucristó sí cavii rej xta' ro', ta'nga' danj gaa ní' adonj.

⁵⁰Cuanó nihánj me se cataj xna'anj 'unj rihaan nij soj se vaa se guun nucuaj nee man ní' do', ton man ní' do', cúu man ní' do', cayáan yo' ga Diose asa' guun chij Diose rihaan chumiij nihánj, man tinuj, man nocoj. 'O se se guun cumān rasuun cuchruu ga rasuun ne uchruu mei.

⁵¹Tzaj ne cataj xna'anj 'unj rihaan nij soj yo'o nana yuve tihaan naca Diose rihanj, se vaa se cavi' taran' ní' ma'. 'O se vaa güii, ne rque orún' orá le'ej nii yuun che'e cunuu ino taran' ní', ⁵²ne dan me se daj se uun rá' gaa nanij doj yuvé scu'lu' rihan' ro', danj guun uun doj rá' asa' quisij orá cunuu ino ní' nanj adonj. Dan me se güii quinavij chumiij nihánj me se nu' ca'yanj se-mozó Diose chruun a'yánj, ne cunuu ino taran' ní' nanj adonj. 'O se asa' ca'yánj so' chruun a'yánj, ne cunuu i'na' nu' nij sí cavi', tzaj ne ino gaa nij so', ne se cavi' uún nij so' daj chihaa mij gaa a ma'. Dan me se quisij cunuu i'na' nij sí cavi', gaa ne cunuu ino taran' ní' sij gaa i'na' rihaan chumiij nihánj adonj.

⁵³Sese ase vaa ní' cuano nihánj ro', danj gaa ní' ca'anj ní' rihaan Diose, rá ní', gaa ne se ca'vee daj chihaa mij ma'. 'O se vaa che'é asino cunuu sa' nee man ní', gaa ne ca'vee quinān' ní' rihaan Diose adonj. Dan me se che'é se nichrun' cavi' nee man ní', che'é dan

vaa che'é cunuu sa' yo', ne daj chihaa mij se cavi' yo' gaa a ma'. ⁵⁴Dan me se asa' nanó nee se cavi' uún xráa ní', gaa ne daj chihaa mij se cavi' nee man ní' a ma'. 'O se güii dan ro', quisij ya nu' nana nihánj nana no rihaan danj Diose nana taj: “Sa' uxrá qui'yaj canaán ní', ne daj chihaa mij se cavi' ní' a ma'. 'O se quisij ní' qui'yaj canaán ní' rihaan ta'naj 'yaj avi' yuviij adonj. ⁵⁵Me rej vaj ta'naj 'yaj avi' yuviij ga. Me rej vaj se nucuaj so' ga. Yaj me se se nanó rá ní' se vaa quirān' uún ní' sayuun ma'. 'O se daj chihaa mij se cavi' ní' ma'. 'O qui'yaj canaán ya ní' adonj”, taj danj Diose, ne quisij ya nu' nana yo' adonj. ⁵⁶Se nucuaj ta'naj 'yaj avi' ní' ro', me cacun' tumé ní' adonj. Ne che'é se-tucuanj Moisés qui'yaj ní' cacun', ⁵⁷tzaj ne tinavij Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' cacun' tumé ní', ne dan me se ya qui'yaj canaán ní', qui'yaj Diose, ne che'é dan no xcúun ní' nago' ní' graciá rihaan Diose ei.

⁵⁸Ne'en soj se vaa 'ee raj man soj, tinuj, nocoj. Che'é se vaa cataj 'unj rihaan soj ro', che'é dan raan canoco' soj man Jesucristó á. Se ca'ne' rá soj ma'. 'O se niganj qui'yaj suun ndo'o soj che'é sí 'nij ra'a man ní' á. Ne'en soj se vaa suun 'yaj suun soj che'é sí 'nij ra'a man ní' ro', nuveé suun snúu rma'an me yo' ma'. 'O se cavii sa' soj che'é se noco' sa' soj man so' adonj.

Nana nihánj taj xna'anj che'é sa'anj naqui'yaj chre' nij sí man chuman' cu'naj Corinto rque nij so' man nij sí nique man chuman' cu'naj Jerusalén a

16 Cataj xna'anj 'unj rihaan nij soj che'é sa'anj naqui'yaj chre' soj rque soj man nij sí nique sí sa' noco' man Diose á. Dan me se qui'yaj soj ndaa se vaa cataj xna'anj 'unj rihaan nij sí amán rá ni'yaj man Jesucristó yanj estadó Galacia, ²ne rque 'o 'o cotungó ro', ca'nej sa' soj doj sa'anj tucua' soj che'é nij sí nique á. Sese noco' doj qui'yaj canaán yo'o soj, ne noco' doj ca'nej sa' soj, ne sese doj doj qui'yaj canaán yo'ó soj, ne doj doj ca'nej sa' soj á. Ve'é cutumé soj sa'anj yo' ndaa se cuchí' 'unj chiháán soj á. 'O se na'vej raj naqui'yaj chre' soj sa'anj ndaa güii cuchí' 'unj ma'. 'O se güii yo' aj naqui'yaj chre' soj sa'anj, raj ei. ³Asa' cuchí' 'unj rihaan soj, ne go' soj sa'anj naqui'yaj chre' soj man tinúú soj sí me rá soj nıcaj sa'anj yo' a. Ne tinúú soj sí nıcaj sa'anj yo' ro', ca'anj nıcaj nij so' sa'anj yo' ndaa chuman' Jerusalén a. Ne me raj nıcaj nij so' yanj cartá ca'anj nij so', ne yanj cartá yo' ro', cataj xna'anj yo' rihaan nij sí man Jerusalén se vaa vaj sa'anj yo' rihaan nij so', 'yaj nij tinúú ní' a. ⁴Sese vaa che'é ca'anj ma'anj chuman' Jerusalén, ne nıcaj tuvi' nıj ca'anj nıj a.

Nana nihánj taj xna'anj me güii cuchí' Pabló chuman' cu'naj Corinto a

⁵Cachen 'unj estadó Macedonia, gaa ne cuchí' 'unj

chiháán soj a. Se guun raan 'unj estadó Macedonia ma'. ⁶'O se xraj, ne carán' 'unj chiháán soj que'ee güii, tzaj ne ne ne'enj sese canej ga soj nu' yavii ayuu yu've' man adonj. 'O se veé maan chiháán soj me raj cavii 'unj ca'anj 'unj adonj. ⁷Na'vej raj cachen ra'yanj uún 'unj chiháán soj ma'. 'O se me raj guun raan 'unj que'ee güii, sese ca'vej sí 'nij ra'a man ní' danj gaa adonj. ⁸Tzaj ne me raj cunuú 'unj chuman' Efeso nihánj ndaa se cachen ya cha'anj Pentecostés adonj. ⁹'O se vaa ndo'o rej rihanj qui'yaj sunj se-suun Diose, tzaj ne 'o se man ndo'o sí taj ri'yunj man ní' chuman' yo' ei.

Nana nihánj taj xna'anj che'é nij tinúú Pabló sí canoco' man Jesucristó a

¹⁰Tzaj ne sese cuchí' sí cu'naj Timoteo rihaan soj, ne ve'é ca'mii soj ga so', gaa ne guun niha' rá so' ga soj ei. 'O se 'yaj suun so' che'é sí 'nij ra'a man ní', ne ase vaa 'yaj sunj ro', ta'nga' danj vaa 'yaj suun ma'an so' che'é sí 'nij ra'a man ní' adonj. ¹¹Se nachri' soj ni'yaj soj man so' ma'. Maan se dınj cumán soj ga so', ne ve'é ra'cuıj soj man so' yan ca'na' uún so' rihanj nihánj á. Na'vij uxraj ca'na' uún so' ga yo'ó nij tinúú ní' adonj.

¹²Ne tinúú ní' sí cu'naj Apolos me se cataj xna'anj ndo'oj rihaan so' se vaa cuchí' so' ga yo'ó nij tinúú ní' rihaan soj, tzaj ne ne ca'vej so' cuchí' so' cuano mei. Tzaj ne ndaa güii quix'nıj rihaan so' asuun, gaa ne cuchí' so' rihaan soj a.

¹³Tumé soj man soj á. Raan canoco' soj man Jesucristó á. Gaa

nucuaꝝ nimán soꝝ, ne 'o ca'neꝝ
nimán soꝝ qui'yaj suun soꝝ á. ¹⁴Ne
gaa 'yaj suun soꝝ nu' suun vaa
rihaan soꝝ, ne uxrá gaa 'ee rá soꝝ
man tinúú soꝝ á.

¹⁵⁻¹⁶Ne'en nij soꝝ man nij tucua
tinúú ní' síí cu'naj Estéfanas se
vaa nij so' me síí cuchumán rá
ni'yaj man Jesucristó asino yaan
rihaan cunudaꝝ nij yuviꝝ man
estadó Acaya a. Ne ca'née nimán
ma'an nij so' qui'yaj suun nij so'
raꝝuꝝ nij so' man nij síí sa' noco'
man Diose á. Cuanó nihánj me se
cataꝝ xna'anj 'unj rihaan soꝝ se vaa
ve'é cunó soꝝ rihaan cunudaꝝ yuviꝝ
'yaj suun ndaa vaa 'yaj suun nij
so', tinuj, nocoꝝ. Ne cunó uún soꝝ
rihaan cunudaꝝ nij síí a'née ndo'o
nimán qui'yaj suun ga nij so' ei.
¹⁷Guun niha' ndo'o raj se vaa ca'na'
ma'an síí cu'naj Estéfanas do', síí
cu'naj Fortunato do', síí cu'naj
Acaico do', ei. Dan me se guun
niha' uxrá raj gaa ca'na' va'nuꝝ nij
síí nihánj rej nej, ne gaa quene'enj
man nij so', ne ndaa ma'an ya soꝝ
quene'enj nda' rá se 'yaa raj nanj ei.
'O se nayón nij so' rihaan soꝝ ei.

¹⁸Dan me se nuu cuiꝝ nimanj,
qui'yaj nij so', ne dan me se nuu
cuiꝝ nimán ma'an soꝝ, qui'yaj uún
nij so' a. 'O se nij yuviꝝ vaa danj

me se no xcuún ya soꝝ caraa cochroꝝ
soꝝ rihaan nij so' nanj adonj.

**Nana nihánj taj xna'anj che'é saludó
a'née nij síí amán rá ni'yaj man
Jesucristó a'née ma'an Pabló a'née a**

¹⁹Cunudaꝝ nij síí amán rá ni'yaj
man Jesucristó man estadó Asia
a'née saludó rihaan soꝝ, ga síí cu'naj
Aquila do', chana cu'naj Priscila
do', taran' nij síí amán rá nuu chre'
tucua roꝝ so' do', a'née ndo'o saludó
rihaan soꝝ a. ²⁰Dan me se cunudaꝝ
nij tinúú ní' a'née saludó rihaan
nij soꝝ ei. Gaa nari' tuvi' soꝝ, ne
ve'é ndo'o ca'miꝝ soꝝ ga tinúú soꝝ, ne
go' soꝝ 'o xto guee rihaan tinúú soꝝ
asa' nari' tuvi' soꝝ ei.

²¹A'née ma'anj saludó do' rihaan
soꝝ uún ei. Nihánj me nana
cachrón ma'anj ra'aj ya rihaan
yanj nihánj adonj.

²²Sese vaa yo'ó tuvi' soꝝ ne amán
rá ni'yaj man síí 'nij ra'a man ní', ne
quene'en soꝝ se vaa ya quiran' síí
vaa danj sayuun nanj chuguanj. Ya
ca'na' uún síí 'nij ra'a man ní' ei.

²³Me rá 'unj qui'yaj ndo'o
Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' se
luj che'é soꝝ ei. ²⁴Ne se sa' 'ee rá
yuviꝝ nuu nimanj 'yaj Jesucristó
me se a'néꝝ rihaan soꝝ cunuú
nimán soꝝ ei.